Ч. 78 (14.621). Львів, субота 10. квітня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 501.060.
" Банку Чеських Леґіон. Праґа „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . 30.00 "
Річно . . . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Єгипет увільнюється

від капітуляції.

НОВА КОНФЕРЕНЦІЯ У МОНТРЕ.

У Монтре почалася нова конференція, цим разом присвячена справі єгипетських капітуляцій, себто обмежень єгипетської суверенности на громадян европейських держав, що живуть у Єгипті. Як Єгипет відзискав незалежність, він почав заходи, щоби скасувати капітуляції і відзискати повні суверенні права над своєю територією.

Єгипетська делегація, зложена з 25-ох диплоьматів і експертів уже і приготовлює пропозиції, що їх предложить поодиноким державам. Премієр Нагас Паша відбув нараду зі своїми співробітниками.

Голова французької делегації віцемін. де Пезан заявив у інтерв'ю, що він намагатиметься дістати від Єгипту гарантії, що запевнили би французькі інтереси. В Єгипті є заанґажовані дуже великі французькі капітали: в „Єгипетському земському банку" $1^1/_2$ міліярда франків, в Суезькому Каналі $17^1/_2$, у каїрських водотягах 100 міліонів, у публичних довгах $7^1/_2$ міліярда і т. д. Крім того чимало французьких капіталів заанґажовано в Єгипті через французькі та чужі банки.

Французький уряд хоче, щоби Єгипет ввів перехідний період, заки европейці втратять дотеперішні привілеї.

Югославянський уряд попросив, щоби французький делеґат обстоював у Монтре югославянські інтереси.

Конференція потреває яких 3 тижні.

На баскійському фронті слід очікувати важних подій.

На північному фронті — як ствердив ґен. Кейпо де Ляно — національні війська йдуть вперед і вони здобули важні становища і чимало воєнного матеріялу. На тому відтинку

слід очікувати в кожній хвилині важних подій.

Також комунікат національного командування повідомляє ті самі вістки.

Стефані подає зі Саляманки, що національні війська приготовляються до вирішнього наступу на Дуранґо. Вони поправили свої становища, займаючи масив Амбото, скріплюють позиції на горі Горсеа Чікі, високій на 1.000 метрів.

Національні війська віддалені від Дуранґа лише на 5 кільометрів.

Дві ескадри бомбових літаків під ослоною мисливських бомбардували довший час Більбао; вони знищили 8 червоних літаків, які намагались відчалити, крім того знищено чимало військових обєктів і річний корабель.

У французькому прикордонному місті Байон чули коло 20 вистрілів, правдоподібно походили вони з воєнних кораблів, що бомбардували кантабрійське побережжа. Плавба на тих водах стає щораз то трудніша.

Комунікат червоних згадує, що національний корабель збомбардував надморський шлях коло Більбао.

НА ПІВДНІ.

Кейпо де Ляно заявив, що на південному фронті червоні атакують без успіху; після недавних наступів вони залишили на полі бою понад 500 убитих.

НА ІНШИХ ФРОНТАХ.

Як подають комунікати червоних, їхні літаки збомбардували військові обєкти в Толедо й у Валлядоліді. На естремадурському фронті червоні заняли кілька становищ та укріпили їх. Довкола Мадриду йде лише артилерійська перестрілка.

НОВІ ІТАЛІЙСЬКІ ВІЙСЬКА НЕ ПРИЧАЛИЛИ ДО КАДІКСУ.

Паризькі представники валенсійського уряду пустили вістку, що в Кадіксі причалило минулого місяця коло 10.000 італійців. Дипльоматичний редактор Стефанія заперечує енерґійно чутку. „Того рода поголоски — мовляв — мають лише відвернути увагу від справжніх фактів інтервенції закордонних чинників.

СОВІТСЬКА НЕВТРАЛЬНІСТЬ.

Як подає „Джіорнале д' Італія", совітські добровольці виїздять до Еспанії і після 20. лютого, коли то введено у тому напрямі заборону. Вони збираються в Парижі, Тулюзі та Марселі. Від 20. до 28. лютого перейшло еспанський кордон в Пертіс 150 старшин реґулярної совітської армії, що мають вишколювати міжнародню бриґаду в Еспанії.

В перших днях березня прибуло сухопутнім шляхом до Альданс 50 гармат зі СССР, від 1. до 20. березня ц. р. прибуло до Еспанії повітряним шляхом 10 совітських літаків типу „Горкій". Рівночасно повідомляють з Туреччини, що незабаром має прибути до Еспанії 105 совітських бомбових літаків з 210-ма вишколеними летунами. 4 совітські літаки типу „АНТ-6" недавно відчалили з летовища під Прагою, а кілька днів пізніше відлетіли з летовища під Табором разом з 10-ма чехословацькими літаками до Еспанії.

Совітські морські транспорти йдуть переважно зі Севастополя через Одесу.

13 еспанських кораблів від 27. лютого до 7. квітня привезло зі совітських пристаней до Еспанії крім куль, 220 повзів, 245 гармат, 26 літаків і 130 авт.

Комуністична партія у Швайцарії нелеґальна.

БЕРН, 9. 4. ПАТ. Велика рада дефінітивно приняла законопроект, що признає нелеґальною комуністичну партію і закордонні організації, небезпечні для прилюдного ладу. Цей законопроект піддадуть під загальне голосування цілого населення

Проти 40-годинного тижня праці.

ВАШИНГТОН, 9. 4. ПАТ. Представники текстильних промисловців В. Британії та Японії виступили на міжнародній текстильній конференції у Вашинґтоні проти 40-годинного тижня праці в текстильному промислі.

—o—

Атмосфера й характери.

Львів, 9. квітня 1937.

Ніякі політичні поразки не страшні, а найпалкіші внутрішні суперечки не ослаблюють національної енерґії, коли збережені дві передумовини: коли нація сильна характерами та коли у боротьбі партій, ґуртів і людей обовязує засада „фер". Поводитись у громадсько-політичному житті так, щоб не тратити пошани у своїх та чужих, та поборювати своїх противників так, щоб не викликувати почуття гиді і бриді, — це ті перві, що лежать у самих підстав громадянських чеснот, примітивних і необхідних чеснот, з яких складається моральний стрижень нації. Казати ці речі — це наче вломлюватись у відчинені двері: адже це такі старі й відомі правди, що подобають аж на комунали. А проте приходиться не тільки пригадувати їх, але й просто бити у дзвін тривоги: Недобре діється в українському громадянстві. Щораз частіше українська дійсність дає приклади, які свідчать про легковаження собі вищенаведених максим.

Відбувалась недавно в одній нашій організації пресова конференція. Присутні журналісти мали у кишенях статті поважних членів тієї орґанізації з дуже яскравим і дуже неґативним насвітленням відносин у ній та з довгою низкою прикрих конкретних закидів; колиж ті журналісти почали ці закиди цитувати — найвідповідальніші керманичі орґанізації гаряче впевняли, що вони вперше про щось подібне чують, бо ніхто їм ніколи ще того не казав. Приходилось зі смутком робити льоґічний висновок: або ті керманичі відірвані від життя і не знають та не чують, що в їх власній організації діється, або в тій орґанізації панує така атмосфера **морального натиску,** що люди воліють казати про найповажніші хиби орґанізації і поодиноких її провідників — поза нею.

Приклад характеристичний, далеко не відокремлений. Щораз частіше стрічаємося з випадками, які разом складаються на ґрізне **суспільне явище:** 1) затрати цивільної відваги боротися на відповідному ґрунті за свої погляди та 2) модифікації гасла „несопротівленія злу" в такому напрямку, щоби в очі мовчати, а то й підлещуватись, а **поза очі** витягати наверх найгірші злочини, — очевидно: правдиві й видумані. Щораз частіше бачимо, як маленькі особисті причини (свою справу полагодити, комусь приподобатись чи навіть — „для святого спокою", щоб „не наражуватись") кажуть людям кривити душею: робити інакше, ніж це диктує їм їх політичний світогляд, їх справжній погляд на дану справу. Затрачується засада **чесности з собою.** Громадському життю грозить небезпека, що вирівнювання природних ріжниць світоглядів і темпераментів їтиме на платформі **не боротьби й компромісу ідей,** лише **котерійних і персональних уступок.** „Я тебе знищу", або „я тобі це і те полагоджу", — „ти або зі мною або проти мене", а коли „зі мною", тоді вже — роби сліпо те, що я кажу...

Таким чином те прикре явище, на яке складається і брак цивільної відваги і заляканість

любов святого спокою і дрібничковий опортунізм може витворити явище рівнобіжне: люди можуть затратити почуття границі, де кінчається організаційна льояльність, а де починається обовязок особистої і громадянської відваги. Дисципліна, яка обовязує членів тої самої організації, так само не сміє вироджуватись у сервілізм з колодкою на устах, як мужня оборона своїх поглядів — у найдократичну демагогію. Державна скарбниця Великої Британії виплачує платню лідерові явної і відважної опозиції, а король надає йому на старість титул льорда: таке велике там врозуміння потреби вислову іншої думки. У нашому громадянському житті грозить небезпека, що кожна інша думка, ніж думка проводу даної організації, буде підтягана під знаменник „диверсії“ або „отаманії“ зі санкціями проти таких бунтівників. Це речі абсолютно недопускальні. Внеможливлювання свобідного вислову думки на відповідному громадянському форумі, у рамцях даної організації, це простий шлях до паралїжу думки й маразму волі. Навіть у монопартійних державах, з громадянською єрархією, взорованою на військових зразках, унутрі даної, сильно здисциплінованої провідної організації можливі, допускальні і неминучі гострі суперечки: бо як з одної рушниці неможливо віддати два ідеально тотожні стріли, так само у найбільших однодумців неможлива ідеальна тотожність думок. Демагогія, анархічна отаманія та вибуялий індивідуалізм, що не признає організаційної дисципліни, це так само шкідливі явища, як зацуканість, нещирість, сліпий і мовчазний послух всупереч голосові своєї совісти чи еготизм, що не допускає поруч себе іншої думки. Ріжниці думок — це саме доказ громадянської живучости; рефлексія — це саме доказ критичного сприймання фактів; постійна згідливість — це доказ безкритичности; мовчанка — це символ смерти.

Коли інколи, може й ненароком, до управи якоїсь організації попадуть деякі члени взаємно від себе матеріяльно (службово) залежні, тоді та частина управи тратить повну свободу у вислові своїх думок і поглядів; це людська, природна річ, але для тої установи страшенне шкідлива. Однак ще гірше, коли трапиться таке, що люди, які навіть не є безпосередньо взаємно матеріяльно і службово залежні, затрачують (або на посторонніх роблять таке враження) почуття і свідомість своєї повної незалежности: бо що інше спільнота моральних вартостей, а що інше моральна залежність. Тоді саме витворюється атмосфера, яку ми назвали атмосферою морального натиску.

Ніщо не дїється без причини. Можливо, що істнуючі, не нами створені й нормовані умовини є придатним підложжям для таких нездорових явищ. Наша бідність бє нас, вузькість галицького терену, брак варстатів праці, острах за завтрішній день — не тільки у буквальному розумінні, але й у переносному, в розумінні повної незясованости ходу будучих подій, — — все це мусить відбиватись на ґрунті громадянської праці. Завданням незалежної національної преси є добачувати згори можливі небезпеки, які нам грозять. Тому вважаємо своїм обовязком звернути увагу на справи, про які була мова вище: це загальникові міркування, основані на поміченні ріжних відірваних моментів з нашого громадянського життя.

Ліцеї.

(Аналіза вирішних розпорядків Міністерства Освіти в справі організації II. ступня середнього шкільництва).

Недавно появився друком „Урядовий Денник“ Кураторії Л.Ш.О. за березень 1937 р., в якому оголошено цілу низку розпорядків Міністерства Освіти. Вони подають основи організації другого ступня сьогоднішньої середньої школи: загально-освітніх і педагогічних ліцеїв. Підготова цієї організації вже почалась по школах, відкриття ліцеїв відбудеться з початком вересня ц. р. Широкі кола українського громадянства незвичайно цікавляться тою справою і тому вважаємо конечним — не вдаючися в подробиці — переповісти та піддати аналізі найважніші з тих обовязуючих уже розпорядків Міністерства.

Вони відомі українським педагогічним колам, відомі частині молоді та родичів. Саме під теперішню хвилину йде серед цих кол дискусія на цю тему, відбуваються конференції учителів між собою, учителів з молодю і родичами, відбувся в цих днях зїзд директорів усіх гімназій Львівської Шкільної Округи і т. д. Думаємо, що дискусія з цього приводу в українській пресі також потрібна.

На вступі одно застереження: автор цих рядків не стоїть безпосередньо при шкільному варстаті праці. Тому й не виключене, що поробить висновки, які можуть бути дискусійні. Отож добре булоб, колиб у порушених тут справах забрали теж голос учителі чи директори українських шкіл, які ближче, бо безпосередньо, стикаються з цілим комплексом справ і явищ у школі та в найближчій будуччині мусітимуть реагувати на згадані міністерські розпорядки.

ЗАГАЛЬНО-ОСВІТНІ ЛІЦЕЇ.

Як відомо, загально-освітні ліцеї, в яких лічиться наука з початком вересня ц. р., це передбачений у шкільній реформі з 1932 р. другий ступінь загально-освітньої гімназії, що має заступити VII. й VIII. кл. гімназії давнього типу. Первісним наміром реформаторів польського шкільництва було створити з ліцеїв майже окремий тип середньої школи, по змозі в окремих будинках, під іншою управою і т. д. Напір життя, головнож катастрофальні економічні умовини, змінили в дечому початковий розмах реформаторів. Теперішній міністр освіти, проф. Свєнтославський, заповів на останньому засіданні Державної Ради Прилюдної Освіти 24. XI. м. р., що ліцеї будуть у засаді зорганізовані там, де досі істнували повні колишні осьмирічні гімназії і що їх будуть організувати у звязку з істнуючими новими чотирорічними гімназіями. Цю заповідь саме тепер здійснюють. Одвак її не можна вважати підготовою до відступу від реформи середньої школи. Оголошені в згаданому березневому числі „Урядового Денника“ розпорядки роблять ліцей типом середньої школи далеко більш ріжнородним, ніж нею є сьогоднішня 4-річна гімназія нового типу. З другого боку оголошені регуляміни вписів і вступних іспитів дадуть змогу шкільній владі зробити з ліцеїв новий інструмент її суспільної політики: влада зможе дуже видатно спинювати наплив молоді до загально-освітніх шкіл і спрямовувати її до шкіл фахових, або просто замкнути для неї доступ до дальшої вищої освіти.

Роди ліцеїв. Загально-освітній ліцей ділиться на 4 виділи: гуманістичний, клясичний, математично-фізичний і природничий. Поодинокі виділи можна комбінувати зі собою і творити напр. гуманістично-клясичний, або гуманістично-математичний і т. п. Один ліцей при якійсь гімназії може мати кілька виділів, чистих або комбінованих. Наука в кожному виділі триватиме два роки, у двох клясах, I. і II., отже в кожній клясі по році. Звідти й назва — дворічний ліцей. Комбінований виділ матиме деякі спільні години і деякі окремі. В одній клясі даного виділу не може бути більше ніж 40 учнів. Тому, що в цій матерії вже панує плутанина, пояснимо сказане на прикладі. Академічна гімназія у Львові дістане ліцей з одним чистим виділом, гуманістичним та з одним комбінованим, математично-фізичним з природничим. Це значить, що ліцей при академічній гімназії матиме два виділи і в кожному з них буде після ферій відчинена перша кляса. У виділі гуманістичному, чистому, буде найвище 40 учнів, які всі будуть учитися на основі одної програми, гуманістичної. У виділі комбінованому, математично-фізичному з природничим, буде теж 40 учнів, але частина з них, яка буде прийнята на мат.-фіз. виділ, напр. 23, буде вчитися згідно з програмою математично-фізичного ліцею, а решта (17), яку приймуть на природн. виділ, буде вчитися згідно з програмою природничого ліцею. Обі партії вчитисимуть на окремих годинах математики, фізики, хемії і т. д., а разом — української мови, польської, історії і т. д. Міністерський розпорядок каже, що найменша кількість учнів, яка мусить зголоситися до „чистого“ державного ліцею, щоб він міг бути відчинений, є 20, а до „комбінованого“ 30. Учнів приймають до ліцеїв на підставі окремого регуляміну. Організація шкільного року, управа, педагогічна рада та її компетенції, врешті клясифікація учнів, спіраються на таких самих приписах, що в гімназіях.

ЯКІ ЛІЦЕЇ МАТИМУТЬ УКРАЇНСЬКІ ДЕРЖАВНІ ГІМНАЗІЇ?

При державних гімназіях з українською мовою навчання передбачені ліцеї з такими виділами: 1) Львів, головне заведення: гуманістичний і комбінований математично-фізичний з природничим; 2) Львів — філія: клясичний; 3) Перемишль: комбінований гуманістично-клясичний; 4) Станиславів: комбінований гуманістично-клясичний; 5) Коломия: комбінований гуманістично-клясичний. Крім цього передбачено українські несамостійні (під одною управою з польськими) виділи: 6) у Стрию: гуманістично-клясичний і 7) у Бережанах: гуманістично-клясичний.

Аналіза сітки державних ліцеїв з українською мовою навчання в порівнанні зі сіткою ліцеїв з польською мовою навчання (беремо під увагу лише Львівську Шкільну Кураторію) мусить викликати дуже поважні застереження з нашого боку. На 49 державних гімназій з польською мовою навчання на терені тої кураторії повстане з новим 1937/38 шкільним роком 60 чистих і комбінованих ліцеальних виділів з 62 клясами (два державні ліцеї з польською мовою навчання матимуть виділи відразу з двома клясами першого року). В тих 62 клясах, саме тому, що вони є не лише чисті, але й комбіновані, польська молодь на терені Львівської Шкільної Кураторії матиме змогу вибрати 91 варіянтів, у тому 42 гуманістичні, 16 математично-фізичних, 30 природничих і лише 3 клясичні. Це значить, що в 42 ліцеях з польською мовою навчання на терені Кураторії ЛШО можна буде вибрати виділ гуманістичний, у 16-ти математично-фізичний і т. д. Треба признати, що така ріжнородна сітка, та ще й зі зведеною до мінімум кількістю клясичних ліцеїв, має вигляди видержати пробу життя, бо, здається, відповідає потребам і настроям польського громадянства.

Цього не можна ніяк сказати про державні українські ліцеї. Коли візьмемо під увагу теж несамостійні ліцеї в Стрию та в Бережанах, то дістанемо 7 державних гімназій, які матимуть 8 українських ліцеальних виділів у 8 ліцеальних клясах. Внаслідок комбінації деяких виділів, дістанемо 14 варіянтів, себто українська молодь матиме 14 осередків вибору. Але ці осередки вибору будуть незвичайно однобічні. Гуманістичних буде 6 (Львів, головне зав., Перемишль, Коломия, Станиславів, Стрий і Бережани), клясичних теж аж 6 (Львів — філія, Перемишль, Коломия, Станиславів, Стрий і Бережани, отже в тих самих 6 місцевостях!) і лише один математично-фізичний та один природничий, оба останні при одній гімназії (головне заведення у Львові)!

ЯСКРАВА ОДНОБІЧНІСТЬ.

Ця однобічність сітки державних ліцеїв з українською мовою навчання, яка так яскраво виступає в порівнанні з польською, не потребує ближчого пояснення. Вона не може бути для українського громадянства байдужа. Не хочемо обезцінювати вартости клясичної освіти. Та проте не може не викликати застережень факт, що напр. на філії у Львові не створено якогось комбінованого виділу, напр. клясичного з природничим, або клясичного з математичним і що **у всіх гімназіях поза Львовом скомбіновано гуманістичні виділи лише виключно з клясичними.** Адже тут не можна заслонюватися буджетовими оглядами, бо заміна напр. клясичного виділу природничим не коштувалаб нічого, або коштувалаб дуже мало. Також не можна аргументувати труднощами в комплетуванні учительських зборів, які в українських гімназіях є поголовно „клясичні“, бо ці труднощі мали теж польські державні гімназії, а проте це не грало тут ніякої ролі. Залишається одинокий висновок, який українське громадянство мусітиме витягнути, коли в найближчій будуччині влада не змінить і не побільшить кількох ліцеальних виділів з українською мовою навчання, а саме висновок, що в доборі цих виділів **рішала тенденція національно-політична**: дати українському громадянству школу типу найменш придатного до сучасних життєвих умовин. Візьмім хочби вступні іспити до спеціяльних і технічних факультетів вищих шкіл. Ці іспити утруднять, а то й закриють вступ до того роду високих шкіл майже всій українській молоді, яка покінчить гуманістичні і клясичні ліцеї, де такі предмети, як математику, фізику, хемію, вчать у дуже недостаточному обемі.

Клясичний ліцей, якого одним з предметів буде грека, опертий на теперішню нову гуманістичну гімназію (без греки), ледви чи покажеться щасливим помислом. **Навпаки, нам ви-**

дається, що не саме найбільш нещасливий помисл з цілої шкільної реформи! Пригадаймо скільки мороки мала стара 8-річна гімназія з грекою, яку вводила давніше від III. кл. (отже діти вчились її 6 років!), опісля від IV. (5 років науки!) і з яким малим ефектом давала вона собі з цим предметом раду. Не знаю, чи теперішній клясичний ліцей з 4-ма годинами греки тижнево в I. клясі та з 4-ма годинами в II. клясі дасть собі з нею краще раду. Це розуміє українська молодь та українські родичі і тому плебісцит за клясичними ліцеями, який саме в цю хвилину в державних українських гімназіях переводиться, випадає для клясичного ліцею так дуже зле. Наскільки мені відомо, лише незвичайно мала кількість (іноді по 3 на кільканадесять!) зголошується до клясичних ліцеїв. Думаю, що два, найвище три ліцеальні клясичні виділи на терені Львівської Шкільної Кураторії заспокоїли би достаточно потреби тої молоді, яка після покінчення середньої школи захоче віддатися богословським студіям.

ЗА АКТИВНІСТЬ ГРОМАДЯНСЬКИХ ЧИННИКІВ.

Міністерські розпорядки, які окреслюють засади урухомлення I. кл. загально-освітніх ліцеїв, кажуть, що проект сітки цих ліцеїв, їхніх виділів і кляс — тимчасовий. Можливі будуть зміни, які залежать головно від зголошень молоді, висліду іспитів і т. п. Кураторії мають, після переведення пробних вписів, до кінця квітня ц. р. запропонувати зміни в структурі ліцеїв і переслати свої внески до Міністерства Освіти. Дальші зміни мають бути запропоновані до 10. липня ц. р., після переведення вступних іспитів до ліцеїв. Тоді Міністерство вирішить справу остаточно. Тому родичі і Батьківські Кружки при держ. гімназіях з українською мовою навчання повинні розвинути негайно якнайбільшу активність, отже **припильнувати вписів, іспитів, врешті виступити з відповідними зорганізованими вимогами до шкільної влади.** Українське громадянство не може занедбати цієї преважної для нього справи.

В. Кузьмович.

Де причина буйного розвитку польських читалень?

(ГОЛОС З СЕЛА.)

Щороку Матірне Т-во „Просвіта“ у Львові видає в грудні відозву з поклоном до громадянства складати грошеві жертви („Дар Просвіти“) на розвиток освітньої діяльности. На жаль, ті відозви мають слабий відгомін у краю. Матірне Т-во дістає значно менше гроша з краю на свою діяльність, як того вимагають його потреби. А тимчасом „Товариство Школи Людовей“ розвиває щораз-то більше оживлену діяльність на українських землях і послідовно польщить наше населення. І діяльність читалень „Просвіти“ в неодному блідне в порівнанні з буйним розвитком польських читалень „ТШЛ“. Чому? Відповідь на це не тяжко дати.

Пригляньмося ближче праці польських та українських читалень по селах, містечках і містах. Ми побачимо, що кожний кружок „ТШЛ“ відданий під опіку довіреному інтелігентові. Але на тому ще не кінець. Виділ „ТШЛ“ у кожному місті і містечку ні на хвилину не випускає зпід опіки ніодної польської читальні. Не дозволяє марнувати ні часу, ні фондів. Що неділі і свята приїзджає на село один або двох відпоручників до такої читальні з викладами. Такі делегати ведуть не лише гутірки, але й дають поради в ріжних справах та постійно заохочують до праці. Далі обдумують, як уладити всякі імпрези і допомагають їх уладити. А вже на оснування, посвячення домівки чи ювилейні свята таких відпоручників з міста або містечка нераз більше, як самих місцевих членів. При таких нагодах переводять обовязково збірки і сиплять грішми. Тому не диво, що польські читальні мають величезну суму резерв.

А як виглядає справа в нас? Якими слабими фондами розпоряджають наші читальні „Просвіти“, ми знаємо. Не знаємо лише, як читальні „Просвіти“ та інші культурно-освітні товариства працюють. Вичитавши з часописи звіт з діяльности якоїсь дійсно рухливої і добре зорганізованої читальні, ми обманюємо себе, що кожна читальня так гарно працює. Далі потішаємо себе тим, що наші селяни вже дійсно свідомі і лишаємо їх самих без опіки. Правда, є такі читальні „Просвіти“, де члени інтенсивно працюють над собою, бо раніше дістали солідну підготову до самоосвіти від сільського інтелігента або ідейних студентів. Але багато читалень „Просвіти“ веде свою діяльність лише на папері, хоч деякі з них мають власні доми, отже велику полекшу у просвітній праці. На жаль, з домів недільних читалень стільки користи, що молодь і деякі старші громадяни мають де погуляти що неділі і свята. Вслід за такою „діяльністю“ і горівку по кутках попивають і до бійки стають...

В таких читальнях нема звичайно цілими роками хочби одного відчиту. Під натиском філії передплачують з бідою ледви один часопис, який читає хіба голова, або ще якийсь член виділу. В таких читальнях нема ніколи голосного читання. Якщо в такому селі є ще кружок „Сільського Господаря“, то його члени не лише не передплачують журналу „Сільський Господар“, але не ба-

Яворівський староста домагається „чистки“.

Яворівський староста Ст. Косовський вислав минулого тижня накази до виділів ріжних українських товариств у повіті і в Яворові, щоб вони усунули з членів ріжних наших громадян „з огляду на безпеку і публичний спокій“. Між ін. міська читальня „Просвіти“ в Яворові має виключити: інж. Бориса Володимира, Грабовського Володимира, Кулинича Мирона, Линду Остапа, м-ра Лису Марію, Станьківну Стефу; чит. „Просвіти“ Мале Передмістя — Тендика Ілька; кружок „Р.Ш.“ у Моринцях — Брошка Степана; „Луг“ і кружок „Рідної Школи“ в Порудні — Лялюка Степана; чит. „Просвіти“ в Наконечнім І. — Романця Нестора; чит. „Просвіти“ Яворів — Велике Передмістя — Романа Білоуса і Степана Линду.

АНТІН РУДНИЦЬКИЙ

Про українську фільгармонію та оперовий театр.

II. ФАНТАСТИЧНІ МРІЇ ПРО ОПЕРОВИЙ ТЕАТР.

А тепер ще декілька слів на тему нашого оперового театру чи трупи, яку,як уважає автор одної із названих статтей „можна би створити із цими силами, які маємо до розпорядження“.

Зі співаків справжнього „оперового калібру“ — якими можемо похвалитись, маємо в межах Польщі троє: ліричного сопрана, геройського тенора і баритона. Як знаємо, всі вони більш чи менш постійно заняті в чужих імпрезах, в яких — хоч-не-хоч, а признати треба— і можливости праці і зарібки є куди інші, як вони моглиб бути колинебудь у власній, **несубвенціонованій опері.** Маємо дальше з дві-три співачки, які від літ не співають; маємо троє-четверо молоді, яка хоча й подає деякі надії, але з якої дехто ще й досі не стояв на сцені. Додаймо до того ще з трьох старих співаків на т. зв. „другі“ партії — і матимемо всі наші співочі сили.На стільки-то і стільки мілліонів нашого населення... Деякі роди голосів у нас цілком незаступлені: отже не бачу ні першого баса („першого“ у розумінні театральнім, себто до „перших“, головних партій), ні драматичного сопрана, ні першої мецосопраністки, ні ліричного тенора (такого, який не тільки голосом, але й виглядом бодай сяк-так підходив би до оперових партій).

Візьмім нпр. якубудь „репертуарову“ оперу (хочби одну з легших) і спробуймо її обсадити: відразу станемо перед фактом, що і на цю і на ту партію не маємо співаків. От нпр. „Фавст“: хто може назвати мені обсаду нашими співаками партій: Фавста, Мефіста, Валентина?! (Не забуваймо, що згаданий вище наш одинокий баритон перебуває постійно в корінній Польщі). При кожній іншій опері наткнемося на ті самі труднощі — а опер, що їх ми все таки моглиб виставити (не перечу, що такі є) — менше, як пальців на одній руці.

Зі співаками справа гірша, як з інструменталістами: їх не можна за 3—4 роки приготовити, бо співаки мусять мати передовсім відповідний голосовий матеріял для сцени, дальше: сякийтакий зовнішній вигляд і хочби мінімальний акторський талант. Бувають, очевидно, оперові співаки, які не мають чи то голосу, чи відповідного вигляду і т. п. Знаємо всі, що тоді виходить одне велике непорозуміння: вічно покривджена амбіція, сміх на салі і мука для справжніх любителів театру й музики.

Та й найкращі співаки ще не творять опери. Треба хору, балету. Хор — це єдине, що в нас можна зібрати. Але прошу сісти з олівцем у руці і вирахувати, скільки коштує невеличкий хор з 30-ти душ на кількатижневий протяг часу, потрібний для приготовлення кожної опери! Виходять цифри, від яких стає моторошно! А балет? Його ми **взагалі ще не маємо**; а потрібний він майже в кожній опері!

Чи відомі всім тим, що вважають вже сьогодні за можливе оснувати власну оперу, деякі цифри от хочби з буджету того оперового стаджйоне, яке тепер час-до-часу відбувається у Львові? Отже: те, що дирекція цього стаджйоне дістає від президії міста: а) орхестру (яка є міська) — безплатно, б) велику знижку податків (7% — підчас коли при кожній нашій імпрезі треба платити 20%!), в) 1.000 (тисячу) зол. для кожної вистави готівкою, як субвенцію. Крім того в її розпорядженні: ціла гардероба, склади декорацій і нотний матеріял Великого Театру усе це придбане десятиліттями праці і десятками тисяч гроша...

Влаштування кожної окремої нашої вистави, хочби в роді „Запорожця“ чи „Наталки“, — вже нічого й казати про справжню оперу, з великими хорами, з неабиякими вимогами сценічно-декоративними і т. і. — получене з такими труднощами й коштами, що маючи деякий досвід у цьому напрямі, ніяк не уявляю собі можливим приступити до створення оперової трупи, що постійно, у відповідних відступах часу, виставляла б українську оперу. Ці трудноші і зусилля куди важчі, як їх собі уявляють навіть деякі „специ“, які, прийшовши на виставу, оцінюють її з точки погляду, для мистецтва незвичайно важливої: отже, чи нпр. відра, з якими виходить артистка, є деревяні, чи (не дай Біг!) бляшані...

Тут аж проситься запитати: а деж у нас хоч один справжній оперовий режисер, у якого руки можна би зложити режисерсько-сценічний провід цього нашого майбутнього оперового театру?

Ці мої заввваги, здавалось би, може й песимістичні, є тільки цілком тверезим та обєктивним ствердженням фактичного стану річей. Фантастичне будування замків на леді і трактування річей на сьогодні неможливих так,немов би їх уможливлення залежало тільки від нас самих, нічого реального, ніякого практичного наслідку не дає. Навпаки: такі оптимістичні і заразом утопійні статті, як обі згадані у „Назустрічі“, можуть викликати враження, що тільки брак ініціятиви, організації чи просто охоти та енергії у нас самих, українських музик, стоїть на перешкоді до створення вже сьогодні — чи найдальше завтра — української симфонічної орхестри та опери.

(Докінчення буде).

чать навіть його на очі. І вся просвітня праця зосереджується в таких селах коло кооперативи, що звичайно теж ледви животіє. Туди заходять вечорами члени переважно на байки і сплетні. А вже страшенно ніяково, коли у проводі таких читалень стоять сільські інтелігенти...

Ще сумніше, коли неодин такий голова, який не дбає ні трохи за підтягнення селян на вищий освітній рівень, тримається вперто у проводі читальні чи іншої установи лиш тому, щоб там на горі, у повіті, вважали його „діячем". Такі „діячі" паралїжують усякими способами культурну працю, інших, щоб самим не втратити впливів у селі. Наслідок такий, що діяльніші члени бокують від читальні, замість усунути такого непотрібного амбітника від проводу. Не рідко буває і таке, що непоінформовані члени філіяльного виділу або філіяльні люстратори піддержують таких амбітників і кирязників у селі, які приносять лише шкоду для села.

Одночасно сільські інтелігенти не повинні забувати, що кожний член читальні чи іншої організації має рівні права. Тому не слід таким сільським інтелігентам своєю часто-густо нетактовною поведінкою зражувати собі людей. Слід памятати, що своїм прикладним життям, ідеалізмом та посвятою виховуємо меншого брата. Але коли член читальні чи іншого товариства чує лише високопарні слова про любов, посвяту чи ідейну працю, а не бачить примірних діл такого „діяча", то це його деморалізує.

Вкінці на села повинні приїздити з міста з відчитами дуже тактовні люди, а не загонисті крикуни, що замісць доброї поради і науки, ганьблять і відсувають кращих працівників з читалень. На їх місце висувають звичайно крикунів, які до важкої праці не беруться.

Ось чому по наших селах і містечках так багато недіяльних товариств. Тому наші сільські інтелігенти повинні взяти собі приклад з діяльности метких і рухливих та ідейних освітних діячів серед інших народів та своєю впертою, послідовною і відданою народові працею надробити всі наші занедбання

Р. М.

„Україніка" Варшави.

ЯК БОЛЬШЕВИКИ УЗАЛЕЖНЮЮТЬ УКРАЇНУ ВІД МОСКВИ?

Прилюдний відчит на тему: **„Зміни в українській народній господарці підчас другої пятирічки** виголосив проф. Валентин Садовський 31-го березня ц. р. в Українському Науковому Інституті у Варшаві.

На основі даних совітської офіційної статистики прелегент схарактеризував зміни в господарській структурі У.С.С.Р., спричинені економічною політикою большевицької влади. Найважніша з них це розбудова важкої промисловости, але тільки у східних частинах У.С.С.Р. В західних частинах большевицький уряд свідомо не розбудовує промисловости. Не розбудовує також продукції готових предметів споживання, узалежнюючи промисловість У.С.С.Р. від промисловости інших частин Союзу.

Реорганізація сільського господарства не піднесла його інтенсивности, але дала змогу урядові стягати більше збіжжя до своєї диспозиції.

Назагал беручи, большевицька економічна політика на Україні має на увазі не економічні потреби України, а стабілізацію теперішнього стану річей. Але це дуже важке завдання, бо суперечність між економічними інтересами України та Росії невпинно глибшає та загострюється.

(Б. О.)

СОВІТСЬКІ БАГАТИРІ ЗВІЛЬНЕНІ ВІД ПОДАТКУ!..

Реферат на тему „Прибутковий податок в СССР" виголосив інж. Е. Гловінський на засіданні економічного семінара Українського Наук. Інституту 2. квітня ц. р.

Не зважаючи на вузько-спеціяльний характер теми, в змісті реферату було багато річей цікавих не тільки для спеціялістів, але й для кожного українського інтелігента, якому не байдужа зазбручанська дійсність.

Прелегент вказав на суто-політичні моменти в фінансовому законодавстві С.С.С.Р. Нпр. прибутки з „вільної" праці обтяжені значно більшими податковими ставками ніж прибутки з праці найманої. Звільнені від податку прибутки „героїв Совітського Союзу", орденоносців і всіх військових, навіть резервістів. Оподаткування платні службовиків і робітників, які заробляють більше ніж 600 карбованців місячно, переводиться не на засаді прогресії, а на засаді пропорціональности. Це дивний привілей „вищої верстви", незгідний з соціялістичною ідеольоґією, зате згідний з еґоїстичними інтересами групи, на якій спирається цілий режім.

(Б. О.)

ПАМЯТІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ.

Варшавський Союз Українок-Емігранток здобув собі вже устійнену й заслужену марку меткої, наскрізь позитивної національної організації. „Союз Українок", завдяки щасливо обдуманій програмі праці й координації своїх членів — уміє без реклямового галасу й псевдопатріотичного патосу вести цінну й успішну культурну акцію. В середу, 31. березня ц. р. відбулись нпр. сходини, присвячені памяті **Лесі Українки.** В гурті численного українського громадянства виголосила п. Н. Розумівна звязкий та цікавий реферат, а п. **Н. Юрчинська-Попович,** відома широким кругам талановита рецитаторка, прикувала увагу слухачів блискучою деклямацією кількох творів великої Поетки, при чому „Грішниця", здраматизована діяльоґом, (друга рецитаторка п. Осінська) зробила сильне враження на авдиторії. Жаль тільки, що виклад в Наук. Інституті і сходини С. У. випали одного вечора, що унеможливило багатьом охочим участь на обох імпрезах.

(КТВ).

Б. КУРОВСЬКИЙ.

Патронка фірми.

У відділі „Б" фірми „Рааґ і Син" панувала ввесь день атональна симфонія клацання на шости писальних машинах. Пять машинок грало під вправними пальцями довголітніх стенотипісток, а шоста здоганяла їх задихана. Машиністку Міллер приняли на службу щойно недавно, на пробу; вона мала великі кучері, які притримувала коліровою сіткою, рожеве личко і дужеворушкі вії. Коли вона підносила очі вгору, то було в них так багато несміливости та скромности, що глядачеві аж ставало ніяково.

Її товаришки не дуже її любили:

— Вона недовго загріє тут місця. Наш шеф занадто строгий...

Та маленька сцена змінила настрої до неї. Одного дня покликали панну Міллер до телефону. Панна Ґреґор підійшла до телефону:

„Приватні розмови заборонені. Як? Но, виїмково можу покликати. Панно Міллер, вас просять до телефону".

Поведінка Міллерівної була досить дивна. Коли телефонувала, поправляла собі щось на шиї і знала комірець. Далі зняла колірову сіточку з голови, загорнула її в якийсь папірець і з пакетиком вибігла з кімнати. Пять хвилин пізніше сиділа перед своєю машинкою, якби і нічого не сталось. Її товариші горіли з цікавости, але були занадто горді, щоб розпитувати її. Та коли безпосередньо перед перервою на обід увійшов до бюра возний і поклав перед Міллерівною її пакетик, ще й з коробкою з цукорками, панна Ґреґор не витримала:

— Подивіться! сіточка з голови Міллерівни знову вернулась до нас!

Міллерівна відвернулась і закліпала віями:

— Ті хлопчиська з університету страшенне комічні. Вони бояться іспиту і конче хотять щось мати при собі для оборони

Її товаришки жахнули.

— Ах, це цікаво! то ви є маскоткою, що приносить щастя?

Міллерівна легко почервоніла:

— Так мене навіть деякі називають.

Новина поширилась по цілому домі. Шеф був дуже забобонний, а це мало вплив на його співробітників. Настрій серед усіх поправився. Перший, що скористав із такої зірки, яка приносить щастя, був возний Франц. Він просив Міллерівну витягнути йому льос напередодні великої вигри.

І справді возний на другий день виграв. Хоч і небагато, але досить, щоб усі у фірмі „Рааґ" заметушились. Усі поводились з Міллерівною дуже чемно. З особою, що приносить щастя, не можна інакше! Хоч прокурист Райтер кепкував собі із „щастя", але у суботу щезли серед таємничих обставин бюрові рукави Міллерівни і знайшлися аж тоді, коли прокурист спізнившись як звичайно прийшов до праці: — він передав їй ці рукави разом з китицею рож. Ціле бюро довідалось, що пан прокурист виграв минулої ночі якусь більшу суму у карти в клюбі.

Фірма „Рааґ і Син" користала щораз очевидніше зі своєї „маскотки". Переговори з паризькою фірмою Діваль, що почались безвиглядно, нараз закінчились з великим успіхом: французи згодились увійти у тісну спілку з віденцями. Треба було тільки списати формальну умову. І було ясно, що шеф вибираючись до Парижа не взяв із собою старшої досвідченої машиністки, а Міллерівну. Ніколи ще Еміль Рааґ не їхав так самопевнено. Поїзд ніде не спізнявся, митна контроля була легка, у поїзді був окремий вигідний переділ.

Шеф фірми ввійшов з погідним усміхом до нотаріяльної канцелярії, де треба було списати умову. Після кількох вступних речень, він звернувся до своєї **машиністки:**

— Панно Міллер! прошу мені подати біляжнси.

Зірка фірми відчинила течку з актами і передала шефові папери. Він перекинув їх і здрігнувся:

— Шо це таке?! Це-ж списи наших довгів, саме те, чого ті панове не повинні бачити. Де наші біляжнси? Подайте мені зелену папку.

— Зелену?...

— Но так, ту, яку я вам приготовив на дорогу.

Міллерівна почала хлипати:

— Я думала... я замкнула її назад до каси.

— Алеж я сказав вам виразно...

— Я була така схвильована... така несподівана подорож...

— Чи ви уявляєте собі, що ви наробили! Ніхто крім мене не знає шифрованої цифри, яка відчиняє касу. Наша подорож пропала. Ми мусимо вертатись до Відня. Яка компромітація!

Він звернувся до представників фірми Діваль з холодною чемною міною:

— Вибачте мої панове за таку неприємність. Моя секретарка перемішала течки і не взяла потрібних паперів. За три дні я буду тут назад.

І глянувши на секретарку злобним оком додав:

— Але вже з іншою секретаркою!

•

Міллерівна сиділа знову перед своєю машинкою з червоними очима, вся бліда. Все довкола неї мовчало, як у перших днях її праці в цьому бюрі. Всі стратили довіря до її щастя. Коли вона одного дня збиралась до дому вполудне, підійшов до неї возний і сказав попросту:

— Ого, панночко! Довго вже ви тут місця не загрієте. А не забудьте за мою винагороду... бодай на чай. Я таки добре крутив... І за бонбоніерку подбав і за свою вигру на льотерію збрехав... І щастя ви мали, що пан прокурист якось виграв у той день, коли взяв собі ваші рукави до клюбу як талісман. Та тепер уже далі не піде!

Та заки дівчина спамяталася, що їй відповісти, до великої салі вбіг молодий Рааґ усміхнений:

— Панно Міллер! — і розмахував газетою — я завсіди вірив у вас! Уявіть собі, що ті Дівалі — банкроти. Якби ми були в Парижі зробили з ними умову, то ми тепер лежаліб разом з ними! Вам належиться тепер подвійна плата! Ви справді патронка нашої фірми

Перекл. в. г

ЕКОНОМІЧНИЙ ОГЛЯД.

Проблема сирівців.

Обниження вартости сирівців, що від 1929. р. постійно глибшало, спричинене було не тільки кризою валюти і кредиту, але теж величезними запасами сирівців, себто недостаточним попитом на них. Це була одна з найбільших турбот усіх держав, які розпоряджають джерелами сирівців.

Останні місяці збільшили попит на сирівці до тої міри, що можна говорити про справжній „бум", про атаку „голодних" на сирівцевий ринок. Зменшені з головокружною швидкістю інвентарі сировини та поважний зріст її вартости, загострили питання доступу до її джерел, питання, видвигнене доволі несподівано щодо часу і форми італійцями при їх абисинській виправі. Разом із труднощами дістати потрібну сировину і разом зі степенуванням її вартости, росте заздрість держав, що не розпоряджають власними сирівцями, у відношенні до упривілеєних під цим оглядом держав. Бажання розвязати проблему безробіття шляхом розбудови власного промислу і перепони у дозброюванню армії зустрічають передовсім перепону в факті, що 5 держав (Зл. Д. П. Америки, В. Британія, СССР, Франція і Голяндія) панує над 97 відсотками світової продукції кавчуку і нікля, 88 — продукції золота, 80 — залізної руди, нафти і бавовни, 76 — олова і цини, 74 — вугілля й алюмінюм, 70 — вовни і 50 лену. Цих пять держав має змогу не тільки використувати потенціяльні можливости свого господарського розвитку, але також — як монополісти — впливати на напрям і розмір господарської розбудови держав, позбавлених джерел підставових промислових сирівців.

Започаткована англійським міністром закордонних справ С. Говром дискусія над мирним вирішенням питання справедливішого розподілу сирівцевих джерел, найшла своє продовження на терені Ліґи Націй. Та з практичного боку це досі нічого не дало і мабуть не скоро дасть. „Щасливі посідачі" сирівцевих резервуарів мало турбуються тим, що хтось інший не може влаштувати як слід свого промислу, що не в силі здобутись на потрібні девізи для закупна щораз дорожчих сирівців, навіть не турбуються тим, що дехто не тільки просить, але і грозить... У результаті маємо спроби Німеччини творити штучні сирівці й ощадно зужитковувати всі істнуючі запаси, хочби доводилось у десятий раз перешукувати всі смітники і відпадкові ями... У результаті маємо теж змагання Польщі повести інтензивні розшуки за новими сирівцевими джерелами в краю, щоби бодай в части відіpватись від чужої залежности під цим оглядом і протиставитись сучасному обмеженню еміґраційного, товарового і фінансового руху з усіми наслідками цього обмеження для суспільних, господарських і мілітарних відносин. (Про намічені розшуки мінеральних сирівців і звязану з тим реорґанізацію Держ. Геольоґічного Інституту пише директор гірничо-гутничого департаменту в міністерстві пром. і торговлі Ч. Пехе в найновішому числі тижневика „Польска Господарча". Справу цю обговорюють теж в радієвих авдиціях).

Але варто звернути увагу ще на один результат загострення сирівцевої проблеми. Є ним назріваючий зворот у взаєминах ґітлерівської Німеччини і сталінського Совітського Союзу. Йде очевидно покищо про взаємини господарські. Відомо, що ці взаємини до часу політичної перемоги ґітлеризму були дуже живі. Німецький промисл полагоджував совітські замовлення на колосальні суми. Все те скінчилось, чи пак значно послабшало внаслідок різких політичних розходжень. Але Німеччина все уважно ставилась до СССР, як до корисного господарського контрагента. Тепер залежить їм більше на імпорті сирівців звідтіля, як на експорті власних промислових виробів. Хід торговельних переговорів між Берліном і Москвою в останньому часі свідчить про те, що Німеччина сподіється заспокоїти свій голод сирівців шляхом большевицьких достав. Не вважаючи на поважні осяги німців у самовистарчальности внаслідок обмеження консумції, посилення сільсько-господарської продукції, реалізування ідей винахідчивих хеміків до розбудови промислу синтетичних сирівців включно — Німеччина шукає контакту зі світом, навіть з большевиками, бо цього вимагає її господарський інтерес.

В. Н—вич.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

БОРОТЬБА ЗІ ЗВИШКОЮ ЦІН. — КРИТИЧНІ ГОЛОСИ.

Цією темою, яка тепер у Польщі дуже актуальна, займались ми на цьому місці вже кілька разів. Зі звідомлень ПАТ-а, зокрема з видрукованого в нас учора комунікату, читачі знають, що польський уряд рішив вжити до поборювання звишки цін усіх господарських і адміністраційних засобів, якими розпоряджає. Першими репресійними проявами є розвязання кількох картелів (має бути розвязаних 30). До Варшави закликано начальних директорів державних промислових підприємств зі Шлеська і зроблено їм докори за підписання відомих заяв тяжкого промислу про необхідність підвишки цін. Преса назагал прихильно зустрічає заходи уряду дотично цін, хоч не бракує критичних голосів. І так напр. „Щоде. Ґазета Гандльова" скептично дивиться на доцільність комісії контролі цін. Деякі газети нагадують урядові, що й він сам мусить повести відповідну політику цін. Наприклад за звишку цін дерева (около 65 проц.) вину несе заряд державних лісів. (У звязку з тим нагадаємо, що дерево є підставовим сирівцем при фабрикації паперу і що ціни паперу загрожені тепер дуже сильною звишкою). Вказують теж на залізничі тарифи, які є доволі високі. Перед місяцем погасла пільга для перевозу цегли. Цю пільгу не відновлено, а чейже цегла (а також дерево, про яке мова вище), є найважнішим матеріялом у будівництві, на яке тепер кладуть стільки ваги.

ДЕРЖАВНІ ОБЛІҐАЦІЇ ЗА ЗАЛЕГЛІ ПОДАТКИ.

Міністерство скарбу опрацьовує розпорядок, в якому буде дозволено оплатити податкові залеглости сперед 1934 р. паперами держ. позичок, а саме: конверсійною з р. 1924, консолідаційною з 1936 р., народовою й іншими. Облігації будуть принимати 100 за 100. Можна сподіватись збільшеного попиту на обліґації і зросту курсів.

ПОЛЕКШІ ДЛЯ ДРІБНИХ ПЛЯНТАТОРІВ ЦУКРОВОГО БУРЯКА ПРИ ЗАКУПІ НАВОЗІВ. — ЛИХІ ПЕРСПЕКТИВИ МАЙБУТНІХ ВРОЖАЇВ І ШТУЧНІ НАВОЗИ.

Такі полекші признано тим плянтаторам, які вперше цього року плянтують. Полекші дотичать ціни потасових солей і кайніту. Ціна знижена на ок. 20 проц і платня кредитовими бонами, що їх видаватимуть плянтаторам цукроварні. Бони треба буде заплатити після закінчення цукрової кампанії.

При цій нагоді зазначимо, що на конференції хлібор. організацій з представниками уряду, яка відбудеться 13. ц. м., має бути порушена справа обниження цін штучних навозів і кредитів при їх доставі. Діло в тому, що стан озимини представляється дуже некорисно, а сівба ярих збіж опізнена. Достава штучних навозів по приступних цінах і умовинах, моглаб порятувати озимину і запевнити більшу видайність ярого збіжжя.

Слід підчеркнути, що ціни штучних навозів є тепер дуже високі і вони повинні бути обнижені. Коли йде про азотові і потасові навози, то це залежить від уряду.

ПОЛЬСЬКИЙ ПАВІЛЬОН НА СВІТОВІЙ ВИСТАВІ В ПАРИЖІ.

Польщі приділено терен на виставі в величині 1500 кв. метрів у городах Трокадеро. Павільон складатиметься з двох будинків: ротунди й окремого бльоку, який буде мати 20 відділів культурно-господарського характеру. На виставі хочуть поляки зарепрезентувати ввесь свій дорібок, особливо повоєнний.

СВІТОВА ХРОНІКА.

ЗА ЕКОНОМІЧНЕ РОЗБРОЄННЯ. — МІСІЯ БЕЛЬҐІЙСЬКОГО ПРЕЗИДЕНТА МІНІСТРІВ.

В часописах появилась доволі сензаційна вістка про французько-англ. ініціятиву в справі господарського замирення світу. Уряди в Парижі і Льондоні звернулися спільно до ван Зелянда, що стоїть на чолі бельґійського уряду і має славу знаменитого знавця господарських справ, щоби він прослідив міжнародню господарську і фінансову ситуацію та можливість знесення митних обмежень і модифікації системи контингентів. Цю місію звязали газети безпосередньо зі скликанням чергової міжнародньої господарської конференції. Та зі звідомлень закордонної преси виходить, що це мають бути тільки „студії", які можуть завершитися всесвітньою конференцією. Щоправда до таких студій — як зазначує „Праґер Прессе" — покликана є Ліґа Націй. Але міжнародня ситуація і те, що багато держав відійшло з Ліґи, вказала ініціяторам на доцільність вибрати до цього ван Зеляндa і посередньо Нормана Дейвіса, довіреного през. Рузвельта. Дейвіс перебуває тепер в Европі

ПЯТЬ ВАЛЮТ В ЕСПАНІЇ.

Громадянська війна в Еспанії спричинила м. і. також повний хаос у валютовій ділянці. Як подає німецький часопис „Верунґ унд Віртшафт" — Еспанія має тепер аж 5 валют, а саме: 1) пезета т. зв. біла стемпльована націоналістами, 2) пезета т. зв. червона, нестемпльована (уряду в Валенсії), 3) каталянська пезета, 4) баскійська пезета і 5) пезета нова, емітована урядом у Бурґос з примусовим курсом. Вища покупна сила „білої пезети" спричинила появу великої маси фальсифікатів. Появились вони також на закордонних біржах. Оба еспанські уряди завели строгу реґляментацію обороту з закордоном, щоби в той спосіб бодай протидіяти хаосові, що його збільшують спекулянти і фальсифікатори.

З нашої кооперації.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ МАСЛОСОЮЗУ

Чергові Загальні Збори Маслосоюзу мають відбутися 20. квітня ц. р. з год. 10. рано в салі Української Бесіди при вул. Рутовського 22

ПЕРША РЕВІЗІЯ КООПЕРАТИВНОЇ РАДИ В УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕНТРАЛІ.

Перед тижнем зявилися представники Кооперативної Ради в Маслосоюзі, щоби згідно з законом перевести провірку його організаційної і господарської праці. Ця провірка триватиме довший час.

МАНДРІВНІ ПРОПАГАТОРИ РСУК.

Ми писали свого часу, що в половині січня ц. р. Дирекція РСУК вислала в край вісьмох пропагаторів кооперації в райони Мостиська, Янів-Куликів, Любачів, Скалат, Рудки, Тудка, Ярослав, Буськ-Глиняни. Зміст пропаганди був такий: нові члени, власне майно, торговля без борґу, дрібна ощадність, вирібні кооперативи, кооперативна преса. Всюди ведено цю пропаганду в порозумінні і під доглядом окружних організаційних осередків. Закінчено цю мандрівну кооперативну пропаганду в перших днях березня. Пропагатори відбули в вище названих районах 273 наради. В цих нарадах взяло участь поверх 17.000 людей. Приєднано 454 нових членів, а для „Кооперативної Родини" 1313 передплатників. Всі окружні організаційні осередки, в яких районах йшла оця пропаганда і Дирекція РСУК дуже вдоволені з висліду цеї праці. Каса РСУК видала на цю справу 1574 зол. 78 гр.

КООПЕРАТИВНІ СВЯТА В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ 1936 Р.

У другій половині мин. року відбулося на території Р.С.У.К. 158 кооперативних свят і 20 свят ощадности, які зібрали поверх 149.000 учасників.

ЯК РОЗХОДЯТЬСЯ КООПЕРАТИВНІ ВИДАННЯ Р. С. У. К.?

„Госп.-кооп. Часопис" подає, що впродовж 1936 р. адміністрація видавництв РСУК вислала за оплатою і частинно й даром 20.802 книжок. Найліпше розійшовся кооперативний калєндарець на 1937 р. (2863 пр.). Миговича „Льон і коноплі" (2105 пр.), Ресселя „Кооперація і національні завдання" (748 прим.), Ростковича „Як можемо прийти до добробуту" (588 пр.), „Війна воробців зі шпаками" (658 прим.), Фотинюка „Гриби" (539 прим.).

В січні ц. р. продано 577 книжок різного змісту і даровано 34, а в лютому продано 568 книжок і даровано 110.

РУХ ЧЛЕНІВ В Р. С. У. К.

Дирекція Р.С.У.К. приняла дня 17. III. ц. р: в члени Т-ва 4 кооперативи, і видала згоду на зареєстрування 9 кооператив

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Пси -- приятелі людей.

Від часу, як намножились злодії, — а є їх з кожним днем більше, — намножилось теж по містах і псів. Від якогось часу вистави псів стають щораз частіші у великих містах. Є навіть окремі журнали присвячені псам. Навіть мода радить молодим жінкам проходжуватись з расовими псами. Коли власниця не є расова, нехай бодай має расового пса.

Що вільно псам володарів.

Історія знає пси, що мали виїмково щасливе життя. Фридрих Великий волів псів, ніж людей і не розставався з ними ні підчас праці ні вночі. „Біш" і „Алкмена" мали право псувати фотелі, килими і спати в його королівському ліжку.

Цар Олександер II. виїжджаючи у 1867 р. на світову виставу до Парижа, не хотів залишити свого „Мільорда" дома. Щойно коли йому лікарі звернули увагу, що зміна клімату може „Мільордові" зашкодити, розстався з ним. Пес з туги за паном перестав їсти і здох. Про це не повідомили царя в Парижі з остраху, щоб він не зажурився саме тоді, коли мав важні розмови з Наполеоном III. Наслідник „Мільорда" мав не менші права і раз підчас концерту славного скрипака Венявського виліз на естраду і почав перешкоджати композиторові лапами. Сам цар мусів покликати пса до себе, бо ніхто не важився цього зробити раніш.

Французький король Генрик III. видавав на одного свого песика величезні гроші і взагалі обвішував себе псами,які супроводили його і до церкви. Англійський король Карло II. приходив із псами на державну раду, його наслідник Яків крикнув раз підчас морської бурі на кораблі до моряків: „Ратуйте мені моїх псів і полководця Мальбору".

Цікаві випадки.

Цар Петро так любив собаку Лізету, що раз один засуджений на смерть привязав своє прохання помилувати його до шиї Лізети, бо знав, що цар Лізеті нічого не відмовить і так сталось. Марія Антуанета прохала, щоб їй дозволили взяти до вязниці свого вірного пса; пес жив майже два роки під воротами вязниці, ждучи на поворот своєї пані.

Вірний пес Марії Стуарт супроводив її на шафот і лежав там ще й тоді, коли голова королевої відпала від кадовба. Коли маршал Тальбот-Шресбері прийшов підняти зелене сукно, яким було накрите тіло королеви, подався взад переляканий, бо воно заворушилось. Це був рух пса, який приляг до тіла покійної. Пес здох три дні пізніше з голоду та туги.

Австрійські барони Туґути завдячують своє прізвище ...псові, який сподобався Марії Тересі підчас її подорожі до Бравнав. Пес, на якого вона звернула увагу, називався „Туніхтгут", а вона переназвала його на „Туґут".

Відомо, що кілька літ тому поставили десь над морем памятник одному псові, який вирятував кількадесять моряків. Славні „бернадини" в горах, що відгребують альпіністів, теж переходять часом до історії.

—o—

Машина до розбоїв.

Буває, що дехто підпалить свій дім, щоб дістати високе обезпеченеве відшкодування. Давніше такі історії доволі часто вдавались, одначе тепер такі „ґешефти" не дуже оплатні, бо або доми будуть тепер із непальних матеріялів, або ріжні експерти негайно сверджують пожежу з підпалу і тоді замісць грошей можна дістати кілька місяців вязниці. Також розвиток пожежної техніки стає чимраз більше на перешкоді ріжним обезпеченевим „ґешефтярам".

Зате в Америці техніка станула в пригоді обезпеченевим спекулянтам. Якийсь помисловий американський технік збудував спеціяльну машину і випозичав її за добрі гроші своїм клієнтам. Ця машина спричинює кожному такі рани і ушкодження тіла, які кому треба. Пошкодований звертався тоді до обезпеченевого товариства. Лікарі-експерти оглядали недужого й орікали:

— Ця рана від цегли, що впала на голову... Егеж, цього чоловіка переїхало авто... Він упав під трамвай... і т. д.

Після лікарських оглядин „ранений" зголошує свої претенсії до автобусової спілки, або до власника авта чи будівельного підприємства.

Поліція звернула увагу на дивні обставини цих „нещасливих випадків": вони відбувались завжди без свідків, або в умовинах, серед яких ранений рішуче не повинен був потерпіти ніяких ушкоджень. Слідство довело до розкриття цілої банди і конфіскати помислової машини, яку теж задемонстрували на суді. В кожнім випадку збудував її талановитий технік.

Вирубували вікно, щоб урятувати грубу жінку.

У східній околиці Льондону вибухла пожежа старого мешкального дому. Пожежна сторожа почала незвичайно жертвенно гасити пожежу. Коли вогонь захопив уже горішні поверхи, один із мешканців пригадав, що пожежники не вирятували ще 45-літньої перекупки Ребеки Фельдман. Пожежники почали серед жахливого диму шукати за перекупкою, яка мешкала на другім поверсі. Коли пожежники намагалися війти сходами, сходи у цій самій хвилині завалились під напором горішніх поверхів. Пожежники мусіли щераз пробувати дістатись на другий поверх крізь вікно і вікном перенести перекупку. Та зовсім ненадійно вийшла нова заковика. Виявилось, що груба перекупка,яка важила майже 100 кг. не вмістилася у вікні. Напівмертва перекупка не знала що з нею діється. Майже в останній хвилині пожежники вирубали вікно і спустили перекупку на ратівничу плахту. Ціла акція пожежників відбувалась у незвичайно швидкому темпі так, що перекупка вийшла з цієї катастрофи зовсім ціло.

Такий у житті як у фільмі.

Неодин із нас подивляв Ерроля Флінна в фо„Капітані Бляді" та „Шаржі легкої бригади". Неодин з його воєнних подвигів видавався нам тільки штукарством фільмової камери. Тимчасом цей артист любить у житті такі самі небезпечні пригоди, авантури, революції та всі їх несподіванки. Він брав участь в останніх комуністичних заворушеннях, як доброволець, оборонець ладу. Тепер він хоче виїхати до Еспанії, щоб ...прискорити кінець революції. Він старається в Парижі дістати візу. Його жінка, теж фільмова артистка Лілі Даміта, даремне переконувала його, що за участь у такій війні не платять так само як у Голівуді.Ерроль Флін хоче мати правдиві емоції і залишає жінку, а сам їде на еспанський фронт.

Як стати міліонером.

Американський міліонер Боверс святкував 60-ліття своїх уродин. Це дало теж нагоду ріжним журналістам відвідати його і ставити йому всякі запити. Найпростіший і найцікавіший запит був: „Як ви стали міліонером?" Боверс мав 10 літ, як почав на вулиці продавати газети, потім чистив черевики. Коли назкладав собі 100 долярів якісь ошуканці обдурили його і залишили без сотика на вулиці. Тоді почав він у готелі мити кухонну посуду і знову складав сотик до сотика. Не курив, не пив і не ходив на танці. За 20 літ зложив собі ...754 доляри. Маючи такий капітал у 30-ім році можна вже було почати інше життя. І він почав його. Саме тоді його вуйко, з яким він ніколи не жив ближче, залишив йому ...3 міліони долярів. „Ось як можна працею і терпеливістю дійти до міліонів" — сказав Боверс.

ЩУРІ ПЕРЕМОГЛИ КОТІВ.

Китайське місто Лінан положене в провінції Чекіян навістила в останніх часах правдива щуряча пошесть. Мешканці рішили спровадити з цілої околиці величезні скількости котів, які мали винищити щурів. Та небавом всі коти були „зліквідовані". Загризли їх щурі, які нападали цілими юрбами.

Міська управа не мала іншої ради, як почати відщурювати місто іншими засобами. Щойно димні ґази знищили гидких чотироножних наїздників.

РІДКА ТВАРИНА.

Недавно померла американка Рут Гаркнес, вдова славного колекціонера рідких тварин, головно хижаків. Після смерти свого чоловіка вона рішила сповнити його мрію і найти живого „велитня кота-ведмедя", що живе на полонинах Тибету. Хоч і не мала багато грошей на таку подорож, вона вибралась у ці високі гори у товаристві одного китайського дослідника, що знав небезпечну і недоступну дорогу. Вони зловили вже пару самиць, але звірі втікли в останній хвилині залишаючи малюка на дереві. Малого ведмедя треба було пильно годувати і дуже обережно перевозити морем.

ЗМІНИ В КОРОНАЦІЙНІМ ЦЕРЕМОНІЯЛІ.

Тайна королівська рада звернулась до архиєпископа Кентерберійського з проханням змінити трохи коронаційне богослуження, яке оставало досі незмінене майже за ціле тисячліття. Архієпископ погодився на прохання королівської ради і рішив, що церковне богослуження триватиме не три години, як 1911 р. підчас коронації Юрія VI., але всього дві.

Архієпископ не виголосить проповіди. Король зложить присягу перед богослуженням, а не підчас богослуження.

Скорочення церемоніялу подиктоване бажанням не томити королівської пари, яка й так увесь день мусить провести серед людей.

КАМІННЯ, ЩО ВТЯГАЄ В СЕБЕ ШУМ.

З Фльориди приходить сензаційна вістка, що там удалось одному американцеві відкрити каміння, яке стримує всякий шум. Якби це було правда, тоді вулиці викладені таким камінням булиб тихі, немов би мали килими. Кажуть, що на Фльориді вже починають уживати відкритого каміння теж і до будови домів.

—o—

За будову Народнього Дому в Сокалі.

ДО ВСІХ ГРОМАДЯН СОКАЛЬЩИНИ В КРАЮ І ЗА КОРДОНОМ!

Відчуваючи пекучу потребу культурного духового осередка в Сокалі, що мав би проводити культурно-освітніми справами в повіті, Філія „Просвіти“ в Сокалі відновила, не зважаючи на непригожі обставини і ріжні перешкоди, приспану від кількох літ акцію будови **„Народнього Дому“** в Сокалі, що має стати осередком освіти і видним знаком культурних змагань та осягів Сокальщини. Справа стала така пильна, що довше рішуче не можна з нею зволікати і чекати кращих часів. Це вже зрозумів увесь повіт і Філія, маючи віру, що ввесь загал Сокальщини щиро піддтримає цю акцію, приступає вже в 1937. році до будови. Будова коштуватиме 100 до 120 тисяч золотих, а саме виведення під дах, що плянуться на 1937. рік, має коштувати коло 50 тисяч зол. Ще цього місяця зачнуться підготовні роботи: гашення вапна, звоження цегли, піску тощо, а сама будова в 2-гій половині року, по затвердженні плянів воєвідським урядом. Саме тепер переводиться в Сокальщині збірка на будову Народнього Дому, якої речинець минає 15. квітня ц. р. Не маємо підсумків збірки (досі поза збіркою зложено добровільно до 10.000 зол.), але без огляду на вислід збірки мусять усі громадяни, що їм залежить на культурному рівні і добрій славі Сокальщини, причинитися своїм датком до здвигнення національно-культурного храму Сокальщини.

Тому звертаємось до всіх, що їх щонебудь вяже зі Сокальщиною і що перебувають поза її межами, за кордонами чи за морем, з гарячим зазивом: Присилайте жертви на Народний Дім у Сокалі чеками ПКО (чекове конто Українського Кооперативного Банку в Сокалі з допискою: На вкладкову книжечку ч. 555 Нар. Дім), або переказами. Для інформації подаємо, що сокальська інтелігенція оподаткувалася на ту ціль квотою пересічно по 100 зол. Всі жертви будуть оголошені в сокальському часописі „Голос знад Буга“.

Сокаль, 4. квітня 1937.

За Виділ Філії Товариства „Просвіта“ в Сокалі:
Д-р Теодор Решетило, голова. **М-р Вол. Стефанишин,** секретар.

За Діловий Комітет Будови Народнього Дому:
О. дек. Степан Ничай голова. **Теодор Шиш,** секретар.

Перше засідання комісії контролі цін.

В четвер 8. ц. м. відбулось перше засідання комісії контролі цін під проводом В. Ястжембського. В склад комісії входять представники міністерств: внутрішніх справ, військових справ, скарбу, хліборобства та рільних реформ, промислу і торговлі, комунікації, суспільної опіки і директор економічного бюра при президії ради міністрів. На засіданні поладнали організаційні справи і приділили поодиноким членам комісії реферати у справі цін артикулів, що мають значіння для а) інвестиційного пляну, б) коштів прожитку і в) публичних буджетів. Далі обговорили теж справу співпраці господарських сфер з комісією. З цією метою предсідник комісії відбуде в найближчих днях наради з поодинокими організаційними комісіями.

ЦИНК, ОЛОВО ТА ЇХ СТОПИ ВІЛЬНІ ВІД МИТА.

Міністр скарбу видав розпорядок з дня 6. ц. м. про звільнення від привозового мита цинку, олова та їх стопів. Метою цього розпорядку спинити зріст цін цинку на внутрішнім ринку, що в останньому часі прибрали поважні розміри.

ОБНИЖКА ЦІН БЛЯХИ.

Ціни цинкової бляхи в Польщі обнижено на 100 зол. від тони. Це перший наслідок розвязання цинкового картелю.

Українець спікером у кошицькому радіо.

Для закарпатських українців висилає радіостація в Кошицях щодня звдиції в 6-ій год. вечором. Дотепер є там спікером москвофіл Чепинець, що намагається говорити по російськи, та це йому ніяк не вдається. Проти цього дивовижного радіоспікера, що його несамовиту мову неможливо слухати, постійно протестувало Закарпаття, домагаючись введення до кошицького радія живої української мови. Ця боротьба закарпатських українців закінчилась успіхом. Чепинця звільнили з його становища і з днем 1. травня ц. р. призначили нового радіоспікера в Кошицях, українця Юрія Лацанина, що й говорить чистою українською мовою, має добрий голос і з нього талановитий бесідник.

„Ліґа Оборони Прав Людини“ розвязана.

Адміністраційна влада розвязала „Лігу оборони прав людини й громадянина“ в Польщі. Про те рішення влада повідомила управу тієї Ліги в Варшаві. В умотивуванні акту розвязання влада зазначила, що „Ліґа оборони прав людини й громадянина“ під маскою гуманности й філянтропії, підтримувала комуністичний рух, допомагала вязням комуністам і комуністам, які опинились в концентраційних таборах.

—o—

НОВИНКИ.

— **ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.**

— **ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.**

— **В справі щомісячного безплатного книжкового додатку.** Нашим точним Вп. Передплатникам пригадуємо, щоби враз із передплатою на квітень прислали найдалі до 15.IV. на порто безплатного книжкового додатку 25 сотиків. Хто не долучить до передплати 25 сот., тому книжки не зможемо вислати. Одночасно звертаємо увагу, що книжковий додаток на квітень і дальші місяці дістануть безплатно тільки ті наші **точні і безпосередні передплатники,** що вплатять найдалі до 15-го кожного місяця 5 зол. за пренумерату і 25 сот. на порто. Просимо на це звернути увагу, щоб не тратити непотрібно часу й коштів на листування. Нові передплатники дістануть безплатний книжковий додаток за той місяць, за який пришлють передплату у сумі 5 зол. і 25 сот. на порто.

— **Найкращі лиси, пелерінки** виконує і поручає **Ю. Глушевський, пл. Капітульна ч. 3.,** тел. 254-46. Приймаю футра літом до переховання.

— **Вп. Передплатників „Діла“ у Львові** повідомляємо, що передплату на „Діло“ й евент. залеглости можуть складати на руки наших інкасентів, які мають виказатися легітимацією Видавництва і трамваєвою картою ч. 255 або 256.

— **Молодь державної української гімназії у Львові** (давної академічної) влаштовує Святочний Вечір з нагоди століття **„Русалки Дністрової“** в неділю 11. квітня ц. р. в салі заведення при вул. Льва Сапіги 14. У програму ввійдуть: святочне слово, хори, орхестра, скрипкове сольо, рецитації з „Русалки Дністрової“ й світляні образи про „Руську Трійцю“. Початок год. 19.

— **З радія.** Львівська радіостація передає в неділю 11. ц. м. мішаний концерт від години 19.15 до 19.45. У програмі концерту українські пісні у виконанні Василя Тисяка: 1) М. Лисенко: „Мені однаково“, 2) Н. Нижанківський: „Засумуй трембіто“, 3) „Снишся мені“, 4) Кудрик: „Туга“. Від год. 20.00—20.20 продовження концерту: 5) М. Колесса: Пять лемківських пісень, 6) Гайворонський: Іди собі, дівчино, 7) Ой казала мені мати. — В год. 21.00 передає львівське радіо муз. комедію І. Воробкевича „Жовтий мопс“ в опрацюванні Зб. Ліпчинського та Фел. Зайдлера. — Радіостація в Дройтвіч (1500) передає в неділю 11. квітня від год. 15.25 Концерт українських пісень у виконанні хору.

— „Чехословацько-Українська Взаємність“ улаштовує разом з іншими українськими організаціями в Празі 18-го квітня в салі „Унітарія“ величку академію в память Тараса Шевченка при участи українських та чехословацьких артистичних виконавців.

— **Делеґат українських композиторів на похоронах пок К. Шимановського.** 7-го ц. м. в похоронах світової слави музика й композитора Карла Шимановського в Кракові взяв участь від „Союзу Українських Професійних Музик“, від його композиторської секції та від „Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка“ у Львові дир. Василь Барвінський. Делеґат зложив на труні китицю квітів з шарфами, що на них був напис українською мовою: „Великому Творцеві — Українські Композитори“.

— **О. д-р Петро Вергун — прелатом.** Наш берлінський кореспондент пише нам: Українська кольонія в Берліні з великим вдоволенням привітала вістку, що Папа Пій XI. буллею з 2-го листопада м. р. іменував місцевого українського гр.-кат. пароха о. д-ра Петра Вергуна своїм домашнім прелатом. О. Вергун від десяти літ незвичайно совісно та з великою посвятою сповняє свої душпастирські та громадянські обовязки й виробив собі не тільки між українцями-католиками, але й між православними українцями велику пошану, бо як слушно піднесла „Українська Громада“ в свому привіті, „його добре, щире, українське серце ніде й ніколи не бачило ріжниць конфесійних, але спонукувало його на безліч добрих діл у допомозі, що така потрібна нашим людям на еміграції“. Українська кольонія зложила о. Вергунові з приводу його високого відзначення та з приводу 10-літньої душпастирської діяльности сердечні гратуляції і рішила Великдень відсвяткувати спільно його ювилей. Гратуляції зложили також члени Кураторії Українського Наукового Інституту в Берліні й місцевий хор.

— **Торговельно-Промислова Палата покровителем протиукраїнської вистави.** У днях 16.—30. травня ц. р. відбудеться у Львові туристичний зїзд, що його організує Промислово-Торговельна Палата. Одною з точок цього зїзду під назвою „Весна у Львові“ буде театральна інсценізація відомого Сенкевичівського шовіністичного твору „Огнем і мечем“ у постанові „Театру Жолнєжа“.

— **Зїзд Обозу Зєдночення Народового у Львові.** У салі засідань львівського маґістрату відбувся у середу 7. ц. м. зїзд представників міст і польського громадянства львівського воєвідства. На цей зїзд приїхали з Варшави президент м. Варшави Старжинський і б. премієр Скульський. Зїзд відкрив президент м. Львова Островський, який не забув у своїй промові згадати українсько-польську війну й оборону Львова. Також і през. Старжинський натякнув у своїй промові на „оборону Львова“. На цьому зїзді покликав през. Старжинський з доручення полк. Коца тимчасову президію округи. Предсідником тієї президії є проф. Л. Колянковський, а членами: пп. Бембнович, Бушек, Дажванський, Валіхевич, проф. Фішер, Ковалевський, през. Островський, Пфав, Ставничий, Сьвіґост, Семкович, Шпаля, Ума і пос. Вагнер.

— **Будують дорогу на давньому стрийському цвинтарі.** Технічний Виділ Міської Управи Львова приступає цими днями до земних робіт коло будови частини дороги на давньому стрийському цвинатарі. Це буде початок нової дороги, що получить вул. Кадецьку з вул. Пелчинською. Робітники викорчовують ряд дерев і зладять алею, засаджену новими деревами, що буде відповідати панорамі цієї частини міста. На місці стрийського цвинтаря повстане город, наче доповнення парку Кілінського.

— **Робітники домагаються підвишки платень.** В четвер 8. ц. м. вечором відбулися збори союзу будівельних і цегольняних робітників у Львові при участи 300 осіб. Тому, що збірний договір у будівельнім промислі скінчився 31. березня ц. р. робітники рішили стриматись від праці, аж доки цінниковий комісар не устійнить нових ставок платень. Робітники будівельного промислу домагаються 20 прц. підвишки платень у відношенні до минулорічної винагороди. Страйку не оголосили тому, що велика кількість будівельних робітників не працює і жде на збірний договір.

— **Смерть учвника під колесами авта.** Шофер Фр. Скенцівльк вертався дорогою зі Замостя до Львова. Минаючи Волю Висоцьку завважив

на дорозі хлопця, що нараз скочив несподівано на середину дороги. Шофер не міг виминути хлопця, який смертельно покалічений помер за кілька годин у лічниці. Самохід вдарив об стовп і впав до рова. Ствердили, що переїханий це 12-літній учень з Кам'янки Волоської, Анатоль Бучма.

— **Львівська хроніка**. На пл. Місіонарській підчас бійки пробив Н. Шульберг 14-літнього Люке Сегаля. — Петронеля Бенківська (Більчевського 11) повідомила поліцію, що її син 13-літній Іван вийшов ще 6. ц. м. з дому і досі не вернувся. — Також Марія Михайлушко (Бема 12 а) повідомила поліцію, що її 17-літній син Мартин вийшов з дому і не вернувся. — Поліція перевела на терені всіх комісаріятів облаву. Підчас облави приаержали 48 осіб.

— **Два ліцеї в Бучачі.** На підставі міністерського розпорядку Бучач дістане два ліцеї: один гуманістичного типу і другий математично-природничого.

— **Оригінальне самовбивство.** У стрийських поліційних арештах сидів підозрілий в обманах Казимир Янковський. Оноді підчас обіду проковтнув він держак металевої ложки в самовбивчім замірі. По пересвітленні самовбивника, ствердили лікарі, що держак є справді у шлунку. Лікарі рішили перевести операцію, але Янковський не згодився на неї. Самовбивника-невдаху відставили до городського суду, який доручив задержати його у слідчій вязниці.

— **Пожежа Болшівця.** В селі Болшівци рогатинського повіту вибухла пожежа. Горить ціле село. Досі згоріло вже 20 домів. Ратунок дають пожежники з Рогатина, Бурштина і Станиславова.

— **Красва хроніка.** У торговельній школі Сіверського в Стрию намагала втроїтися йодиною учениця III. кл. тієї школи Стефанівська з Дрогобича. Забрали її до шпиталю. Причиною була лиха нота. — Авто фірми Гредль зі Сколього переїхало Т. Ковальчука зі Станькова пов. Стрий. Ковальчук зломив собі ногу і потовк голову. Шофер відвіз його до стрийської лічниці.

— **Засуд на вбивника.** Варшавський суд засудив С. А. Альберга, убивника Олени Маньковоі на 12 літ вязниці і 600 зол. судових оплат. У мотивах подав суд, що вбивник це тип життевого спекулянта, який черпав доходи з нелегальних джерел. На думку суду вбита була під психічним терором вбивника.

— **Цікавий процес у Варшаві.** Перед окружним судом у Варшаві відбувся у четвер 8. ц. м. процес проти письменника Чижевського і радника міністерства скарбу Стаховського, проти яких вніс Франц Мошкович, власник каварні у Львові і Варшаві акт обвинувачення за образу. Обвинувачені розсівали поголоски між знайомими, що Фр. Мошкович працював підчас світової війни в тайній австрійській розвідці. На розправі суддя переслухав кільканадцять свідків, між ними проф. Алерганда, проф. Гартлеба, б. суддю Фіру, б. городського старосту Кльоца зі Львова, які виставили добре свідоцтво Фр. Мошковичеві. Тому обвинувачені відкликали свої закиди, перепросили Фр. Мошковича і тоді він відкликав акт обвинувачення.

Українознавство в Німеччині.

(Від власного берлінського кореспондента).

УКРАЇНОЗНАВЧІ КУРСИ Й ВИКЛАДИ В КЕНІГСБЕРЗІ (СХ. ПР.).

З переходом визначних українознавців проф. Ріхтгофена, Коха й Маєра до Кенігсбергу став Кенігсберг попри Берлін другим важним центром українознавчих студій, що відразу проявив чималу активність низкою українознавчих викладів, курсів і дискусій.

Особливо важно відзначити, що в цьогорічному зимовому семестрі мали слухачі кенігсберського університету вперше нагоду вислухати викладів проф. Карла Г. **Маєра** про українську мову (Ukrainisch, Einführung und Lektüre), що відбувалися двічі тижнево в Балтійсько-Славянському Семинарі. В часі року проф. Маєр мав теж два публичні виклади на українські теми, саме в згаданому Семинарі про Т. Шевченка та в „Товаристві для студіювання Східної і Західної Прусії" про „Европу й Византію як джерела руської культури". В останньому викладі, що був незвичайно прихильно принятий численними слухачами та пресою, проф. Маєр дуже ясно підкреслив значіння України як культурного посередника між Півднем і Заходом та Північчю.

Проф. церковної історії д-р Г. Кох, що між іншим недавно приступив до видання дуже цінного журналу „Kyrios" і призначив там чимало місця Україні, розпочав в „Інституті для студіювання Східної Европи" серію викладів про Україну цікавим викладом на тему „Схема української історії у звязку зі звичайною схемою східно-европейської історії". При цій нагоді слід згадати, що проф. Кох підготовляє більший підручник української історії, який має з початком найближчого року появитися друком.

Проф. **Ріхтгофен** за останній час мав кілька викладів з обсягу праісторичної археольогії, в яких займався й українською територією. На цю тему говоритимо незабаром проф. Ріхтгофен і в окремім рефераті, що відбудеться в Берліні заходом Українського Наукового Інституту.

Із гостинних викладів у Кенігсберзі слід зокрема згадати реферат проф. д-ра **І. Мірчука** „Про ролю демонічности у москалів та українців", що відбувся 13-го лютого в „Балтійсько-Славянському Семинарі" і зробив дуже добре враження.

ВИКЛАДИ З ОБСЯГУ УКРАЇНОЗНАВСТВА В БЕРЛІНІ.

Український Науковий Інститут у Берліні, що від кількох літ веде постійні систематичні курси українознавства в німецькій мові й виробив собі уже значну авдиторію, оголосив на літній семестр ц. р. такі виклади:

1. Доц. дипл. інж. Р. Диминський: Торговля й комунікація України (1 год. тижнево).

2. Доц. д-р Б. Крупницький: Історія України у 20-ому столітті (1 год. тижн.).

3. Проф. д-р З. Кузеля: Українська кооперація з особливим поглядом на сучасний стан (1 год. тижн.), і

4. Проф. д-р І. Мірчук: Культурні взаємини між Німеччиною й Україною (1 год. тижнево).

УКРАЇНОЗНАВЧІ ВИКЛАДИ У ВИСОКІЙ ШКОЛІ ЗАКОРДОННИХ СТУДІЙ.

Д-р З. Кузеля, доцент української мови та краєзнавства у Високій Школі Закордонних Студій (Авсляндсгохшуле), матиме в літньому семестрі ц. р. такі виклади й курси української мови:

1). Курс української мови для чужинців, 1 семестр, 3 год. тижнево; 2). Українська мова для тих, що мають уже початкове знання української мови (2. сем.), 3 год. тижнево; 3). Вищий курс української мови (вправи, читання й пояснювання творів, термінольогія, переклади), 3 год. тижнево; 4. Краєзнавство України, 2 години тижнево.

— **Населення Польщі по віроісповіданню.** Головний Статистичний Уряд опрацював зіставлення дотично природного руху населення в Польщі за 1936 р. на підставі віроісповідань. На загальне число подруж на римо-кат. віроісповідання випадає 189.123 подруж, на гр.-кат. 32.773, православне 32.292, мойсеєве 21.004, евангелицьке 7.931 та 1302 інших подруж. На 1.000 мешканців гр.-кат. і евангелицького віроісповідання випадає 9,5 подружжя, римо-кат. 8,5, православного 7,9, мойсеєвого 6,5. Скількість народин була така: віроісповідання римо-кат. 582.154, гр.-кат. 102,849, православне 121,296, евангелицьке 18.162, мойсеєве 62.029, інші 5.830 народин. У відношенні до скількости мешканців скількість народин була така: православне віроісповідання 29,8 уродин на 1000, греко-кат. 28.9, римо-кат. 26,3, евангелицьке 21, мойсеєве 19,3. Дотично смертности, то на римо-католиків припадає 309.889 смертей, на греко-кат. 65.021, православних 60.373, жидів 32,468, евангеликів 12.485 і на інші віроісповідання 2387. На 1000 мешканців гр.-кат. випадає 18,3 смертей, православних 14,8, евангеликів 14,4, римо-кат. 14 і на жидів 10,1. Природний приріст населення був такий: римо-кат. віроісповідання 272.355 осіб, православне 60.923, греко-кат. 37.828, мойсеєве 29.561, евангелицьке 5.677 і інші віроісповідання 3.443 осіб. На 1.000 мешканців найбільший приріст виказують православні 15,04, римо-кат. 12,2, гр.-кат. 10,6, жиди 9,2, евангелики 6,6.

— **Комічна пригода голяндської княжни в Парижі.** Княжну Юліяну, яка на останній етап своєї пошлюбної подорожі призначила Париж, стрінула доволі комічна пригода. Княжна купила в одному париському домі моди прегарну сукню на льондонську коронацію за 30.000 франків. Магазин моди вислав до гостинниці ще й інші моделі, щоб їх княжна оглянула. З причини непорозуміння прислуги, ці моделі попали до княжих скринь. Коли фірма післала своїх урядовців за моделями, виявилось, що сукні вартости 180.000 франків виїхали з княжою парою до Голяндії. Щойно голяндський консуль у Парижі повідомив Гагу про непорозуміння і кілька годин пізніше окреме авто відвезло сукні до Парижа.

—o—

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ

З відчитової салі. Мин. неділі відбувся в салі „Української Бесіди" черговий виклад, що його виголосив проф. Гавдяк на тему „Галич у світлі найновіших розкопів".

Стефаниківська академія. Мин. неділі влаштувала „Молода Громада" святочні сходини в честь В. Стефаника з рефератом і рецитацією. Реферат виголосив проф. Д. Ліськевич, в якому переводив доказ, що Стефаник не є песимістом. „Моє слово" рецитувала з зрозумінням п. М. Тимківна. Публики небагато, як звичайно на всіх поважних імпрезах у нашому місті.

З концертової естради. Мин. суботи відбувся у нас концерт М. Голинського, на якому з фортепіяновим сольом мала виступити відома піяністка Д. Колессьова. З причини наглої хороби згаданої піяністки програму виповнив сам Голинський. Концерт зібрав, на жаль, небагато слухачів. А шкода. Голинський просто заскочив усіх і мило розчарував: здавалося, що те співає той давній, з перед кількох літ Голинський. Словом: Голинський віджив і є в знаменитій диспозиції. Тому концерт треба зачислити до вповні удатних і високовартісних.

Листування Адміністрації.

Вп. М. Данько, Женева: Згідно з Вашим бажанням ми переслали гроші п. Кр. Девізового дозволу Дев. Банк ще не наладнав, тому грошей безпосередньо вам кищо вислати не можемо. Окремо листа ми Вам вислали.

Відозви й комунікати.

В СПРАВІ ЛІТНІХ ПРОГУЛЬОК.

Туристично-відпочинкова кооператива „Громада" у Варшаві (якої членом є Товариство Українських Кооператорів у Львові й усі українські кооперативні централі) подає до відома своїх членів такі інформації в справі закордонних прогульок кооперативних працівників:

1. **Прогулька до Швеції** відбудеться в днях від 11. до 15. липня 1937 р. пароплавом „Костюшко". Загальні кошти прогульки зол. 115 від особи.

2. **Прогулька до Данії** відбудеться в днях від 7. до 10. серпня, пароплавом „Костюшко". Загальні кошти прогульки 105 зол. від особи.

Кошти обіймають такі чинитьби: корабельний білет, життя підчас цілої прогульки, заграничний пашпорт, віза, вступи і всі переїзди, передбачені в програмі прогульки.

Число місць у такій ціні є точно обмежене. Хто зголоситься пізно, мусітиме платити більше, а навіть може загалом не дістати місця.

Хто має намір взяти участь в одній з цих прогульок, повинен при зголошенні вплатити 2 зол. вписового і 25 зол. завдатку. Решту суми можна вплатити в довільних речинцях, з тим однак, що на прогульку до Швеції цілість, себто 115 зол. і 2 зол. вписового мусить бути вирівнана до дня 1. червня ц. р., а на прогульку до Данії ціла сума, себто 105 зол. і 2 зол. вписового мусить бути вирівнана до дня 1. липня ц. р. Хто до тих речинців не вплатить цілої належности, тратить вплачені завдатки, а тим самим і місце в прогульці.

Українські прогульковці мають гроші пересилати на рахунок Товариства Українських Кооператорів у Львові, Техніцька 1, конто П. К. О. ч. 503.929, а звідси будуть пересилати їх до кооперативи „Громада" у Варшаві, Варецька 11а, на конто Центральної Каси Спілок Рільничих ч. 250. Також можна безпосередньо висилати гроші до Варшави, повідомляючи про це Товариство Українських Кооператорів у Львові, Техніцька 1.

В справі прогульок до Франції і Югославії, кооператива „Громада" подає такі інформації:

3. **До Франції** організуються дві 10-денні прогульки на світову виставу у Парижі, — одна в липні, друга в вересні ц. р. Приблизний кошт одної прогульки 300—350 зол. від особи, при чім Управа „Громади" має надію, що кошти цих прогульок удасться зменшити, коли буде зроблена умова між Польщею і Францією в справі цих прогульок, а це має наступити у місяці квітні. Збірний пункт для прогульковців до Парижа в Збоншині (Збоншин) на границі Німеччини (Позначнина).

4. **До Югославії** 3-тижнева прогулька відбудеться в серпні. Приблизний кошт 390—420 зол. від особи. Збірний пункт в Зебжидовіцах (Зебжидовіце) на границі Чехословаччини (на Шлеську).

З огляду на те, що число знижкових пашпортів на виїзд до Парижа обмежене, треба зголошуватися до участи в прогульках до Франції вже тепер, щоби забезпечити місце, в противному разі кооператива „Громада" не може ручити, що добуде пашпорт чи зможе вписати на збірний пашпорт. При зголошенні треба прислати 2 зол. вписового і 20 зол. завдатку.

Кожний, хто хоче взяти участь у закордонній прогульці, обов'язаний мати: особисту виказку (довуд особісти) з зазначенням, що є польським громадянином і посвідку дотичного староства, де буде ствержено, що нема перешкод для вписання даної особи до збірного пашпорту на одну з вищеподаних прогульок. Коли і кому ці документи мають бути предложені, про це оголоситься пізніше, але документи ці треба зробити заздалегідь і мати приготовані.

Подрібні програми прогульок до Франції і Югославії будуть оголошені у відповідному час, по узгідненні з урядовими чинниками дотичних держав.

Крім того кооператива „Громада" повідомляє нас, що може улаштувати дводенну прогульку до кооперативи „Здоровля" в Марковій і Селянського Університету в Гаці коло Маркової пов. Пшеворськ, коли знайдуться охочі. Щодо прогульки до Ліскової на виставу „Культура і праця села", Кооператива „Громада" подає, що колиб назбиралось 500 осіб, то можна дістати 75 проц. залізничої знижки від місця виїзду (збірного пункту) і 50 проц. знижки до місця виїзду, при віддалі від місця замешкання до місця виїзду понад 50 кільометрів, а найліпший час для такої прогульки був би від 10. до 30. червня ц. р.

Також кооператива „Громада" може взятись організувати масову відпочинкову прогульку над море і колиб завчасу мала хоч приближене число бажаючих взяти участь в таких прогульках, могла би приготовити дешеві помешкання і харч. Найвідповідніший час на таку прогульку був би кінець червня. Точна калькуляція коштів утримання і законтерування над морем може бути зроблена після того, як кооператива „Громада" дістане відповідну скількість зголошень.

Подаючи ці інформації до відома працівників українських кооператив, об'єднаних в РСУК, просимо поодинокі особи вже тепер надсилати зголошення до участи в закордонних прогульках, а управи кооператив просимо поінформувати нас, скільки в даній кооперативі, місцевости чи повіті знайшлось би охочих взяти участь в прогульках до Ліскової на Виставу „Культура і праця села", до Маркової та Гаці для огляду кооперативи здоровля і селянського університету і над море. Подробиці про всі ці прогульки будуть оголошені пізніше.

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТОРІВ У ЛЬВОВІ.

Ю. Павликовський голова. **А. Жук**, секретар.

Адреси для листів: Товариство Українських Кооператорів у Львові, вул. Техніцька 1 (РСУК).

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

МОЖЛИВОСТИ РОЗВИТКУ РІДНОГО ПРОМИСЛУ. Видало Українське Технічне Товариство. Львів 1937. Стор. 80 + оголошення. Ф. 8°.

ПРОВІДНИК ПЕРЕМИШЛЯ І ПОВІТУ НА 1937. Перемишль — лютень 1937. Стор. XX + 32. Ф. 8°.

ПСАЛТИР, переклад на українську мову з грецького тексту М. Кобрина. Праці Українського Наукового Інституту. Варшава, 1936, стор. 88, 8°.

—o—

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 10. квітня 1937.

Берлін (357) 18.15 Весела пятка, 19.15 Камеральна музика. **Білгород** (437) 18.30 Нар. пісні. 20.00, 21.00 Гумор. 21.30, 22.00 Хор. **Братислава** (299) 19.15 Словацькі нар. пісні. **Будапешт** (550) 13.30 Симф. орх., 17.00 Мадярські пісн., форт., 20.00 Концерт орх., 21.40, 22.00 Циг. музика. **Відень** (507) 15.35 Хор, 19.10 Коктейл Фрателіні, 19.30, 20.00, 21.00 „Брудер Штазбінгер" оп. Айзлера, 22.20 Скрипковий ресітал Риш. Однопосова. **Дайтшляндзендер** (1571) 14.00, 16.00 Музика. 18.00 Нар. пісні й танки, хор, орх., 19.00 Веселі мельодії, 22.30 Нічна музика. **Кенігсберг** (291) 20.10, 21.00 „Німота дзвяка" оп. Ів. Штравса. **Мілано** (369) 17.15 Камер. музика, 20.40 Легка музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Кармен" оп. Бізета. **Мінхен** (406) 9.00 Музика, 14.25 Камер. музика, 18.00 Розр. концерт із Байрайту, 19.40 Форт. ресітал. 20.10 21.00 Веселий вечір. **Прага** (470) 15.00 Ото хвилки співу та легкої музики, 18.55 Концерт орх. Нім. Театру, спів, форт., 22.35 Танк. музика. **Радіо Парі** (1648) 13.15 15.00, 19.45 Спів, 20.15 Віольончеля, 20.30, 21.00, 22.00 Брамсів фестіваль. **Рим** (421) 17.15 Квартет, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Катруся танечниця" оп. Гільберта, 23.15 Військ. орх.

Неділя, 11. квітня 1937.

Берлін (357) 10.30 Соната ф-моль Брамса, 12.00 Орх. і форт. дует, 19.00 Розр. музика, 20.00, 21.00 Вечір оперет. **Білгород** (437) 19.50, 22.30 Нар. пісні. **Будапешт** (550) 12.30 Орхестра, 15.50 22.05 Циг. музика, 19.00 Спів. ресітал Ільони Лядані. **Відень** (507) 11.40 Орх. концерт. 15.40 Камер. музика. 17.35 Розр. концерт, нар. пісеньки, 19.10 Вес. мельодії. **Дайтшляндзендер** (1571) 9.00 Музика. спів, 18.00, 19.00 Гарні мельодії. **Кельн** (456) 20.00, 21.00 „Вільний стрілець" оп. Вебера. **Дройтвіч** (1500) **15.25 Концерт українських пісень у вик. хору. Кошиці** (259) 17.35 Словацькі нар. пісні, 18.00 Для Закарпаття. **Мілано** (369) 17.00, 19.00 Симф. концерт, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 Оперетові мельодії. **Мінхен** (405) 10.20 Музика на дуті інструменти, 12.00 Військ. орх., 14.00 Для дітей, 16.05 Солісти. **Прага** (470) 12.20 Військ. орх., 15.00 Хор, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 „Фіґарове весілля" оп. Моцарта. **Радіо Парі** (1648) 15.00 Легка музика, 15.30 Циг. музика, 16.00 „Історія вояка" авд. з муз. Стравінського, 20.15 Спів. ресітал, 20.30, 21.00 „Електра" траг. Софокля. **Рим** (421) 17.00, 18.00 Симф. концерт, 19.50 Співки, 20.40, 21.00 Розр. музика, 22.10 Комедія. 22.45 Танк. музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 10. квітня 1937.

6.30 Раніша авдиція, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика, гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл 11.30 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Орхестра, 12.40 Полудневий денник, 12.50 Відживна вартість і спосіб використовування кращого мяса, 14.30 Весела авдиція для дітей: „Іменини Леонтини", 15.00 Господарські вістки, 15.15 Океч. реклама ККО. 15.21

Легка музика, з гр. пл., 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Легка музика з гр. пл., 15.50 Гутірка про моди, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Легка музика з гр. пл., 16.15 Весела сценка, 17.00 Концерт солістів: сопр., скрипка, форт., 17.50 Огляд видань, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Промова голови окр. уряду Ф. В. і В. Пр. Поснань, 18.15, 18.20 Спортові вістки, 18.25 Органне соло, гр. пл., 18.35 Львівський актуальний фейлетон, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Прапори на щоглу!, 19.20 Леон. Левандовський: Орх. концерт, 20.30 Літер. новинки, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Мішаний хор, віол. форт., 22.00 Весела Сирена: Веселі гутірки, 22.30 Танкова музика; у перерві Останні вістки.

Неділя, 11. квітня 1937.

8.00 Сигнал часу, 8.08 Хліборобська газетка, 8.21 Музика з гр. пл., 8.27 Перший досвідний осередок виробництва в Бзупілі, 8.37 Чайковський: Вальс-серенада, гр. пл., 8.45 Програма на день, 8.50 Ранішній денник, 9.00 Богослуження, опісля Німецька реліг. музика з гр. пл., 10.45 Розр. музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Муз. поранок, орх., скрипка, 13.00 Театральний огляд, 14.00 Роздавання нагород учасникам розстанного бігу за нагороду Польського Радія, 14.20 Радієвий абонент столиці ч. 100.000 перед мікрофоном, 14.30 Мазурське весілля, муз. обр., 15.15 Гармонієти, 15.30 Авдиція для села: Як збільшити видатність наших садів, 16.00 Легка музика з гр. пл., 16.30 Театр Уяви: „Бідна молодість" М. Коссак-Ясножевської, 17.00 Підвечірок при мікрофоні, орх., солісти; у перерві соло год. 17.55 Актуальна гутірка, 19.00 Із життя Ожешкової, **19.15 Мішаний концерт: у програмі українські пісні у вик. В. Тисяка**, 19.45 Літер. звилина, 20.00—20.20 Продовження мішаного концерту, 20.20, 20.35 Спортові вістки, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 „Жовтий миш" муз. комедія Ів. Воробйовича в опрацюванні Зб. Летинського та Фел. Зендлера, 21.40 Мадярські пісні, хор із Будапешту, 22.10 Оркестра, 23.00 Танкова музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно—продажа: Бельги бельг. 89.03, 88.60, Долари американські 5.27·50, 5.25·00, долари канад. 5.27.50—5.25·00, Фльорени гол. 289.37—287·63, Франки фр. 24.23—24.09, Франки швайцарські 120·25—119·45, Фунти англ. 25.87—25.71, Гульдени данц. 100.20—99·80, Корони ч. 16.10—18.40, Кор. дан. 115·49—114.65, Кор. норв. 129.93—128.95, Корони шв. 133.38—132.40, Ліри італ. 24.20 — 23.50, Марки фін. 11.45—11.00, Марки нім. 123·00—120·00, Шил. австр. 97.00—96.00, Марки нім. срібні 130, 127.

Акції.

Банк Польський 101·75, Цукор 30·50, 30·75, Вугель 20·75, Ліпльоп 13·50, 13·65, Островець 129·00, Стараховичі 32·65, 33·75.

Тенденція вдержана.

Папери.

Інвест. 2. ем. 64·50, серія неконт. 5 пр. поз. конв. 55·75, 56·00, 6 дол. 54·50 купон 2·14, 4 проц. прем. дол. 45·00, 7 стабіл. 368·00, купон 84·35, 4 проц. поз. консолід. 54·75, 55·00, 52·50, 53·25, два ост. др.

Збіжжя.

Львів, 9. IV.

За 100 кг. льоко вагон Львів:

Пшениця одн. червона	30·00—30·25
Пшениця збір. червона	29.25—29·50
Пшениця одн. біла	29·75—30·00
Пшениця зб. біла	29·00—29·25
Жито штандарт I.	24·25—24·50
Жито шт. II.	24·00—24 25
Ячмінь одн.	25.00—25·25
Ячмінь на пиво	23.50—23.75
Ячмінь паст.	22.50—22·75
Овес шт. I. незадош.	22.25—23·50
Овес шт. I. A легко зад.	21.50—22.00
Овес шт. II. незадош.	22·25—22·50
Овес шт. II. A легко зад.	21.50— 22·00
Гречка на пиво	33·00—33.50
Лен	51·00—52.00
Сім'я конопляне	40·50—41.00
Ріпак озим	56·00—57·00
Ріпак літний	51·00—52·00
Крупи гр.	56·00—58.00
Крупи ячм.	35.00—36.00
Певцак ч. 10.	35.00—36.00
Макухи льн.	24.50—25.00
Мука пшен. ст. гат. I вис.	47·25—47·75
„ „ гат. I A	46·25—46·75
„ „ гат. I Б	45·25—45.75
„ „ гат. I Ц	44·25—40·75
„ „ гат. I Д	43·25—43·75
„ „ гат. II A	41·75—4..·25
„ „ гат. II Б	41·25—41·75
„ „ гат. II Ц	40·10—41.00
„ „ гат. II Д	39·25—39·75
„ „ гат. II Е	37·25—37·75
„ „ гат. II Ф	35·75—36·25
„ „ гат. II Г	33·75—34.25
„ „ гат. III A	26·00—26·50
„ „ гат. III Б	24·50—25·00
Мука пшенична паст.	21·50—22.00
Мука пшен. разова до 25%	33.25—33.50
Мука житня вис. 0—30%	39·50—40.00
Мука житня гат. I. 0—50%	37·00—37.50
Мука житня гат. I. 0—65%	35·25—35.75
Мука житня гат. II. 50-65%	25·50—26·00
Мука житня разова 0·95%	30.50—30.75
Мука житня понад 65%	22·00—22·50
Висівки житні	14·00—14·25
Висівки пшен. грубі	14·50—14·75
Висівки пшен. середні	13·50—14·00
Висівки пшен. міхкі	15·00—15·25
Висівки ячмін.	14·00—14·50

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 9. квітня ц. р. кооперативам платить за льоко Львів:

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.95 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове включно з бочк. опакуван.	3.00 „
1 кг. масла експ. платить з експ. опакув. включно дефінітивно	3·00 „
молоко від 11. I. ц. р. . .	0.16—0·17 „
копа яєць	2·50 „

Тенденція на масло і молоко вдержана, на яйця слаба.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 9. IV. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички I. кл., добре угодовані, повногруді товсті	1.40 зол.
Курки молоді I. кл. товсті без напинку на ногах від 1.80 кг. вгору	1.20 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

Спілка Акційна для промислу будівельного

перше ІВАН ЛЕВИНСЬКИЙ.

Рахунок білянсу з днем 31. грудня 1936.

Актива: I. Маєток сталий: 1) Грунта зол. 33446.50, 2) Будинки а) фабричні зол. 94705.99, б) мешкальні зол. 200.— разом 94905.99, 3) Технічне урядження 31166.—, 4) Бюровий інвентар зол. 960.45, разом 180450.94. II. Маєток плинний: 5) Готівка в касі зол. 1804.90, 6) Готівка в банках: а) на рх. біжучім зол. 121777.30, б) льокати зол. 195.41, разом 121972.71, 7) Процентові папери зол. 4754.—, 8) Резерви зол. 2188.80, 9) Акції й уділи зол. 16965.16, 10) Матеріяли: а) сирівці зол. 691.42, б) поміч. і пал. зол. 829.50, разом 1520.92, 11) Півфабрикати зол. 994.20, 12) Готові вироби зол. 5879.84, 13) Довжники: а) акц. з тит. кред. фінансових зол. 11294.08, б) відбірці зол. 151.60, в) ріжні зол. 85934.61, разом 97380.29, 14) Сумнівні належитости зол. 1562.57, разом 255023.29, 15) Спеціяльний переходовий рахунок ріжниць курсових зол. 49764.42, Разом зол. 485228.75.

Пасива: I. Власні капітали: 1) Капітал закладовий зол. 100000.—, 2) Капітал запасовий сальдо з р. 1935 зол. 55000.—, Капітал запасовий дописано в р. 1936 —— разом 55000.—, 3) Капітали резервові: а) резерва спеціяльна зол. 1100.—, б) еквівалент проданих грунтів зол. 240918.16 разом 242018.16, 3) Капітал амортизаційний: 4) а) сальдо з р. 1935 зол. 32566.24, б) дописано в р. 1936 зол. 6239.16, разом зол. 38805.40, III. Капітал облігаційний: 5) Резерва податкова зол. 11339.01, IV. Зобовязання: 6) Незаплачені податки: а) разові зол. 90.88, б) самоврядові зол. 19.61, 7) Ріжні вірителі зол. 1072.26, 8) Дивіденда за р.к. 1935 зол. 190.—, разом 1372.75, 9) Решта зиску з 1935 р. зол. 12048.72, 10) Зиск в р. 1936 зол. 24624.71, разом зол. 36673.43. Разом 485228.75.

Рахунок втрат і зисків.

Втрати: 1) Адміністрація: а) загальна зол. 19280.17, б) кошта фабрикації зол. 1667.67, разом зол. 20947.84, 2) Податки зол. 8024.46, 3) Амортизація: а) будинків зол. 2975.24, б) технічного урядження зол. 3217.97, в) бюрового урядження зол. 45.95, разом зол. 6239.16, 4) Півфабрикати зол. 77.15, 5) Готові вироби зол. 67.65, 6) Будинки зол. 1014.81, 7) Спеціяльний рх. переходовий ріжниць курсових зол. 14471.35, 8) Зиски: а) решта зиску з року 1935 зол. 12048.72, б) зиск з року 1936 зол. 24624.71, разом зол. 36673.43. Разом зол. 87515.85.

Зиски: 1) Відсотки зол. 9127.08, 2) Наєм: а) льокалів зол. 26512.05, б) машин зол. 4707.45, в) грунта зол. 118.80, разом зол. 31338.30, 3) Грунта зол. 32879.00 4) Технічні урядження зол. 1488.63, 5) Матеріяли зол. 596.79, 6) Курсові ріжниці зол. 86.43, Зиск з року 1935 зол. 12048.72, Разом 87515.85.

Поданий білянс та рахунок втрат і зисків затвердили XV. Звичайні Загальні Збори, які відбулися дня 8. квітня 1937 р.

УПРАВА:

Інж. Павло Дурбак вр. **ппа. Інж. Роман Колтунюк**

ОПОВІСТКИ.

Кружок Р. Ш. ім. Б. Грінченка городецької дільниці у Львові рішив почати збирати ріжні невжитки як старі часописи, записані шкільні зошитки і інші папери, порожні пляшки, станіоль з чоколяди і чаю, старе залізо, непридатні до вжитку суконні матеріяли як також почтові марки разом з конвертами або витяті з коверти так, щоб довкола марки лишився маргінес ширини одного пальця. Нема дому, де не найшлось би таких невжитків. Поодиноко не представляють вони ніякої вартости і тому викидають їх на сміття. Та зібрані в більшій скількости і відповідно продані можуть дати поважну квоту. Дохід з продажі зібраних невжитків рішив Кружок Р. Ш. призначити виключно на будову домівки для приміщення своїх двох шкіл на городецькій дільниці. Без великого труду може кожний громадянин причинитися до довершення великого діла. Зголошення просимо складати в Канцелярії мужеської школи при вул. Городецькій ч. 95. I. пов., а Кружок вишле негайно по відбір зголошених річей. Поважливське громадянство, передовсім Установи просимо збирати на цю ціль почтові марки і передати їх принагідно Кружкові.

Річні Звичайні Загальні Збори Українського Товариства Допомоги Еміґрантам з України у Львові відбудуться в неділю 25. квітня в год. 9. рано (а в 10. при всякій кількости присутніх) у поміщенні Т-ва Ринок ч. 10, II. пов., на ґанку. Порядок нарад: 1) Відкриття Зборів і обрання Президії. 2) Відчитання протоколу попередніх Заг. Зборів. 3) Звіт Управи й Ревізійної Комісії за р. 1936. 4) Затвердження преліміnара бюджету на р. 1937. 5) Признання абсолюторії попередній Управі й вибір нової Управи та Ревізійної Комісії. 6) Внесення та запити. — **Управа.** 622

Поляна. Складаємо подяку Вп. Д-рові Василеві Маковському з Печеніжина за жертвуване убрання, яке передали ми через УКТОДІ 6. бувшому УГА Чамерисові Іванові. — **Народня Орґанізація Українців м. Львова.**

НАУКА

ВПИСИ на **тримісячний курс крою** шиття починаю **15. квітня** новочасною системою. АННА, Львів, Галицька 20. 577 3-5

ОГОЛОШЕННЯ.

КОНКУРС.

Окружний Союз Українських Кооператив у Станиславові розписує конкурс на одну агрономічну силу з відповідною практикою. Зголошення враз з описом життя і референціями слати до Союзу найдальше до 30. квітня ц. р. Винагорода згідно з умовою. 621 1-1

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 450.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . . зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.